

Det helsevitenskaplige fakultet

Frafall i organisert fotball gjennom en sesong preget av COVID-19 i samfunnet – Et trenerperspektiv

En kvalitativ studie av fire fotballtreneres erfaringer rundt noen mulige årsaker for frafall i organisert fotball for perioden med COVID-19, samt fotballtrenernes tanker rundt tiltak som mulig kan redusere frafallet ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden.

Tommy Hauge Blomstrand, kandidat 6

Masteroppgave idrettsvitenskap, IDR-3901, mai 2021

Sammendrag

Introduksjon: I begynnelsen av 2020 ble samfunnet i Norge rammet av COVID-19. Dette medførte begrensninger for idretten i landet, som samfunnet generelt. Dette har medført begrenset mulighet for organisert fotball. Norges fotballforbund har rapportert om frafall på 8% i barne- og ungdomsfotballen og det fryktes større frafall i seniorfotballen. Videre tar den teoretiske rammen i denne studien i stor grad utgangspunkt rundt Seippels rapport om frafall fra 2005: Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett.

Hensikt: Hensikten med denne studien er å avdekke *noen mulige* årsakssammenhenger for frafall i organisert fotball for en sesong hvor COVID-19 preger samfunnet. Videre sees det også på hva informantene tenker rundt tiltak som mulig kan begrense frafall i organisert fotball ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden.

Metode: I studien er det benyttet kvalitative metode med bakgrunn i hermeneutisk tilnærming. Innsamling av empiri ble gjort gjennom semistrukturert intervju av 4 informanter. Ved analysearbeidet ble det benyttet stegvis deduktiv- induktiv metode.

Resultat: Resultatene av analysearbeidet bestod av 3 hovedtemaer: *COVID-19 direkte som bidragende faktor (1), restriksjoner i forbindelse med COVID-19 som bidragende faktor (2) og trenernes tanker rundt tiltak som mulig kan bidra til å redusere frafallet ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden (3)* Analyse av dataene bidro til utvikling av konseptet: «*Frafall i organisert idrett omtales som en sammensatt affære, der det er flere forhold og opplevelser i og rundt idretten som virker inn.* (Seippel, 2005, s. 42) COVID-19 direkte og restriksjoner i forbindelse med COVID-19 kan gjøre affæren rundt frafall i organisert idrett ytterligere sammensatt»

:

Nøkkelord: Fotball, frafall

Abstract

Introduction: During March 2020, society in Norway was affected by COVID-19. This led to restrictions on sports, as well as society in general. This has led to limited opportunities for organized football. The Norwegian Football Association has reported a drop out rate of 8% in children's and youth football and there are huge concerns regarding drop out in senior football. Furthermore, the theoretical framework in this study is largely based on Seippels report on dropouts from 2005: Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett.

Aim: The purpose of this study is to uncover some possible causal relationships for drop out in organized football for a season with COVID-19 in the society. Furthermore, this study is also looking into what the informants think about steps that can possibly limit drop out in organized football in the event of a similar situation in the future.

Method: This study used a qualitative method based on a hermeneutic approach. Data collection was done through a semi-structured interview of 4 informants. In the analysis work, I've used stepwise deductive-inductive method (SDI).

Results: The results of the analysis work consists of 3 main themes: COVID-19 directly as a contributing factor (1), restrictions in connection with COVID-19 as a contributing factor (2) and the coaches' thoughts on steps that can possibly help reduce drop out in the event of a similar situation in the future (3). Analysis of the data contributed to the development of the concept: «Dropout in organized sports is described as a complex affair, where there are several conditions and experiences in and around the sport that have an effect. (Seippel, 2005, p. 42) COVID-19 directly and restrictions in connection with COVID-19 can make the affair around drop out in organized sports even more complex »

Keywords: Football, soccer, drop out

Forord

Etter ca. ett års arbeid, nærmer det seg innleveringsfrist for masteroppgaven. Det har vært veldig utfordrende, men utrolig lærerikt og interessant. Tiden har gått alt for fort, men jeg tar med meg mye lærdom og minner for livet.

Mange tusen takk til alle rundt meg i det daglige. Familie og venner. Dere har alle bidratt med mye motivasjon og tålmodighet. Det settes stor pris på.

En spesiell takk rettes til min veileder Stein Edgar Rodahl. Uten hans hjelp, hadde jeg aldri kommet i mål med denne oppgaven. Hans erfaring og kompetanse gjorde det mulig. Selv i sin travle hverdag tok han seg tid til alt fra idemyldring, tilbakemeldinger og diskusjoner, mulige informanter samt bidratt til min motivasjon. Det var utrolig lærerikt og gøy å samarbeide med deg. Jeg satt utrolig stor pris på at du på kort varsel bidro på alle måtene som du gjorde. Jeg sender også en stor takk til min biveileder Herbert Gottfried Zoglowek!

Jeg vil også igjen takke informantene som tok seg tid til å være en del av denne oppgaven. Jeg lærte veldig mye av dere. Definitivt mer enn dere lærte av meg. Jeg takker også alle som gjennom året har bidratt med diskusjoner, innspill og kunnskap. Kretsene må nevntes her!

Til sist takker også for spennende og lærerike år på masterstudiet innen idrettsvitenskap ved UiT, Norges Arktiske Universitet. Det har vært et privilegium å få være student, med så mange engasjerte, kunnskapsrike og motiverende medstudenter og forelesere.

Takk!

Tommy Hauge Blomstrand, UiT, Norges Arktiske Universitet 2021

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	7
1.1	Bakgrunn for valg av tema	7
1.2	Problemstilling.....	8
1.3	Avgrensning.....	8
1.4	Aktualisering	9
2	Teori	11
2.1	Tidligere forskning	11
2.2	Teoretisk rammeverk.....	13
2.2.1	Frafall i den organiserte idretten - Hva er det?.....	13
2.2.2	Frafall i den organiserte idretten – Er det nødvendigvis negativt?	15
2.2.3	Frafall fra organisert idrett - En prosess.....	16
2.2.4	Frafall i organisert idrett: Seippels modell.....	16
2.2.5	Frafall i organisert idrett - En sammensatt affære.....	18
3	Metode	20
3.1	Vitenskapsteoretisk forankring.....	20
3.1.1	Hermeneutikk	20
3.2	Valg av metode.....	21
3.2.1	Utarbeidelse av intervjuguide og informasjonsskriv.....	21
3.3	Min forståelse og mitt ståsted i forhold til feltet	22
3.4	Forskningsintervjuet	23
3.4.1	Valg og rekruttering av informanter.....	23
3.4.2	Innsamling av datamaterialet	24
3.4.3	Transkripsjon av datamaterialet	25
3.5	Dataanalyse – SDI-Analyse, stegvis deduktiv- induktiv metode	26
3.6	Forskningens kvalitet.....	30
3.7	Metodekritikk	31

3.8	Etiske betraktninger	32
4	Resultater	34
4.1	Trenernes oppfatning av mulige årsakssammenhenger for frafall for perioden.....	35
4.1.1	«COVID-19 direkte».....	36
4.1.2	«COVID-19 restriksjoner».....	37
4.2	Trenernes tanker rundt tiltak som mulig kan bidra til å redusere frafall ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden.....	47
4.3	Oppsummering resultatdel.....	53
5	Diskusjon.....	54
6	Konkluderende bemerkninger	62
6.1	Konkluderende bemerkninger	62
6.2	Behov for videre kunnskapsutvikling.....	63
7	Referanseliste.....	1

Figuroversikt:

Figur 1: Typologi fra Seippels rapport med oversikt over ulike atferdstyper.	16
Figur 2: Teoretisk modell som lå til grunn for de empiriske analysene i Seippels rapport rundt frafall	18

Tabelloversikt:

Tabell 1: Oversikt analyseprosessen, fra kodegrupper til konsept	36
--	----

1 Innledning

Denne masteroppgaven er resultat av arbeide høst- og vårsemester 2020/21 ved masterstudiet idrettsvitenskap ved UiT, Norges arktiske Universitet. Ekstern veileder har vært Stein Edgar Rodahl ved Nord Universitet, med Herbert Gottfried Zoglowek fra UiT som biveileder. Oppgaven benytter kvalitativt design med utgangspunkt i semistrukturert intervju av fire fotballtrenere fra Nord-Norge. Målet med studien er å avdekke hvordan trenerne oppfatter noen mulige årsakssammenhenger for frafall i fotballen for det siste året, samt avdekke trenernes tanker rundt tiltak som mulig kan begrense frafallet ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden. God lesning!

1.1 Bakgrunn for valg av tema

Når jeg startet på masterstudie innen idrettsvitenskap, var jeg i hovedsak innstilt på å skrive om noe innenfor fotball. Ellers var jeg mer eller mindre åpen for de fleste tema. Jeg hadde ingen konkret plan for oppgaven, og jeg hadde i hovedsak kun bachelor idrett som grunnlag. Det var mye som ville vært interessant å se på, og jo lengere ut i studiet vi kom, jo flere aktuelle temaer dukket opp. Jeg endte etter hvert opp på hurtighet innen fotball med et kvantitativt design. Det skulle bli morsomt og interessant. Dette gikk ikke helt som planlagt, da COVID-19 dukket opp i mars. Situasjonen i samfunnet gjorde det vanskeligere å gjennomføre en studie med fysiske tester. Forelesere på studiet rådet til å se i en annen retning. Til slutt endte jeg opp på frafall i organisert fotball og en kvalitativ metode. Videre ble det naturlig å se på frafall i fotballen gjennom en sesong preget av COVID-19. Dette kunne dette være veldig interessant og lærerikt. Selv har jeg tro på at jeg lærer mer av å se på noe som ikke er nøye kartlagt fra tidligere. Samtidig vil det å ha fordypet seg generelt innenfor temaet frafall, være nyttig i trenersammenheng.

Videre er hensikten med denne oppgaven ikke å ta side i debatten rundt åpningen av fotballen og restriksjonene i fotballen, men kun å sette meg selv inn i problematikken og å lære mer om dette. Videre tenker jeg at kanskje trenere kan hente inspirasjon i denne oppgaven en gang i fremtiden. Spesielt andre del av oppgaven, som ser på hva informantene tenker om tiltak som mulig kan redusere frafallet ved en lignende situasjon i fremtiden.

1.2 Problemstilling

1. Gjennom å undersøke hvilke erfaringer fotballtrenere har rundt noen mulige årsaker for frafall i organisert fotball for sesongen med COVID-19 i samfunnet, avdekke følgende:
 - a. Erfarer fotballtrenerne at COVID-19 direkte kan være en grunn for frafall, og i så fall hvordan?
 - b. Erfarer fotballtrenere at restriksjoner i forbindelse med COVID-19 kan være en grunn for frafall, og i så fall hvordan?
2. Hva tenker de aktuelle fotballtrenerne kan være tiltak som mulig begrenser frafallet i organisert fotball ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden?

1.3 Avgrensning

Avgrensning for problemstilling punkt 1:

Problemstillingens punkt 1 var todelt, med følgende punkter:

1. Gjennom å undersøke hvilke erfaringer fotballtrenere har rundt noen mulige årsaker for frafall i organisert fotball for sesongen med COVID-19 i samfunnet, avdekke følgende:
 - Erfarer fotballtrenerne at COVID-19 direkte kan være en grunn for frafall, og i så fall hvordan?
 - Erfarer fotballtrenere at restriksjoner i forbindelse med COVID-19 kan være en grunn for frafall, og i så fall hvordan?

Ifølge Seippel må studier av frafall både være prosessuelle og fler-dimensjonale. Med prosessuelle menes at det at det må sees hva slags aktiviteter de som slutter tar del i etterpå. Med fler-dimensjonale menes at man må se på hvem som slutter og videre hvorfor de slutter. (Seippel, 2005, s. 15) Videre skriver Seippel at dersom man skal se på det å falle fra i idretten som et *ekte frafall*, vil det innebære at en person først er aktiv, glad og sosial i idretten, før personen er trist, passiv og asosial utenfor idretten. (Seippel, 2005, s. 10) Denne oppgaven kommer til kort for å gå i dybden rundt problemstillinger som dette åpner opp for. Denne delen av problemstillingen tar for seg hva de aktuelle fotballtrenerne *forstår som noen mulige årsakssammenhenger*.

- Denne studien avgrenses til å forsøke å avdekke noen **mulige** årsakssammenhenger

- Denne studien avgrenses til å avdekke **noen** mulige årsakssammenhenger
- Ser på fotballtrenernes erfaringer for perioden fra etter COVID-19 inntraff og frem til intervjuene ble utført. Fra ca. mars 2020 til april 2021.

I utgangspunktet var også tanken å avgrense denne oppgaven til å se kun på barne- og ungdomsfotballen. Da flere av informantene hadde erfaringer og innspill også mot seniorfotballen, så ble dette endret og oppgaven ser på innspill rundt organisert fotball generelt.

Avgrensning for problemstillingens punkt 2:

Problemstillingens punkt 2 var følgende: «*Hva tenker de aktuelle fotballtrenerne kan være tiltak som mulig begrenser frafallet i organisert fotball ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden?*»

Denne delen avgrenses først og fremst til tiltak som *mulig* begrenser frafall i organisert fotball ved en evt. lignende situasjon i fremtiden. Det er vanskelig å vurdere om dette er tiltak som faktisk kan virke begrensende. Videre avgrenses denne delen til innspill som trenere og fotballedere selv kan gjøre noe med. Informantene har gitt veldig mange lærerike og interessante politiske synspunkt. Likevel, denne delen av problemstillingen ser mot tiltak som fotballtrenere og fotballedere selv kan utføre. Det er også veldig vanskelig for informantene å gi innspill på noe de ikke vet forutsetningene for. Ved en lignende situasjon i fremtiden, kan det være andre forutsetninger. Denne delen er derfor også avgrenset til tiltak som kan gjennomføres innenfor de rammene som har vært tilgjengelig for det siste året.

- Tiltak som **mulig** begrenser frafall i organisert fotball ved en lignende situasjon i fremtiden.
- Tiltak som trenere og fotballedere selv kan gjennomføre
- Tiltak innenfor de rammene som har vært tilgjengelig siden COVID-19 inntraff

1.4 Aktualisering

Som følge av COVID-19 og pandemiens påvirkning på samfunnet, er det fryktet stort frafall i fotballen. I mars 2020 ble hele landet stengt ned. Siden nedstengingen i mars, har breddefotballen/seniorfotballen ligget brakk. Altså i over ett helt år. De fleste lag i breddefotballen har ikke spilt kamper siden høsten 2019. Barne- og ungdomsfotballen fikk i

2020 gradvis åpne opp igjen, med en rekke begrensninger. Blant begrensningene er blant annet en avstandsregel, samt kun mulighet for å spille kamper innenfor sin egen kommune. Som igjen betyr at i kommuner hvor det for eksempel ikke er flere enn ett juniorlag, så vil det ikke være noen å spille kamper mot.

Videre har spesielt engasjementet rundt breddefotballen blitt skrevet mye om i mediene denne tiden. Blant annet har landslagstrener Ståle Solbakken, gjennom intervju av TV2, kommet med en bønn til myndighetene om gjenåpning av breddefotballen senest nå i april 2021. Det påpekes også på at land som Danmark, Island og England har prioritert å få i gang breddeidretten. (Morland & Vittersø Kvamme, 2021)

Fotballen berører og engasjerer mange. Fotballpresident Terje Svendsen uttalte blant annet «*Fotball for svært mange er langt viktigere enn det som skjer på banen. Det merket mange spesielt godt da aktiviteten plutselig forsvant.*» (Thoresen, 2021) Norges fotballforbund har også laget en rapport: «*Norsk breddefotball, en rapport om gleden og nytten.*» I denne rapporten forteller Håkon Haugen om at da han skulle flytte for å studere, så satte han seg først ned for å skrive til den lokale fotballklubben på studiestedet. Han kjente ingen på den aktuelle plassen, så han spurte om han kunne komme på trening. Gjennom fotballen ble han integrert i lokalsamfunnet. Haugen siteres videre på at «*Når folk blir for gamle til å spille på juniorlag og ikke ønsker å gå videre som proff, er det fantastisk å kunne fortsette med fotballen på et seniorlag.*» (Fotballforbund, 2021a, s. 15) Videre har også NFF publisert en rapport, utarbeidet av et utvalg oppnevnt av NFF og ledet av professor i medisinsk mikrobiologi Ørjan Olsvik, som konkluderer med at utendørs fotballspilling ikke vil medføre vesentlig økning i smittetrykket i Norge. (Olsvik, Paulsen & Strandheim, 2021)

Rundt tall som kan gi et bilde av situasjonen, så har man blant annet nøkkeltallene i NFFs årsrapport for 2020. Denne viser at antall fotballag på nasjonal basis har gått ned fra 28 076 for 2019 til 26 675 for 2020. Antall kamper (ca.) har blitt redusert fra 330 000 til 150 000. (Fotballforbund, 2021b) Ifølge Norges Fotballforbund, publisert høsten 2020, var det da i barne- og ungdomsfotballen registrert et frafall på ca. 8% i snitt på landsbasis for sesongen 2020. (Fotballforbund, 2020)

2 Teori

Teoridelen i denne masteroppgaven er todelt. Første delen tar for seg tidligere forskning. Det er vanskelig å finne studier som konkret har sett på det samme tema som denne oppgaven omhandler. Jeg har derfor sett på teori av mer generell karakter rundt hvordan COVID-19 har påvirket eller påvirker den organiserte idretten. Deretter følger teoretisk rammeverk for studien. Her presenteres et knippe teori rundt redegjøring for hva frafall i den organiserte idretten faktisk innebærer. Videre sees det på om frafall i den organiserte idretten nødvendigvis er negativt. Dette følges opp med å se på frafall som en prosess, Seippels modell av denne prosessen, samt på frafall som en sammensatt affære.

2.1 Tidligere forskning

I denne første delen av teorikapittelet ser jeg på noen publikasjoner rundt pandemiens påvirkning på organisert idrett. Det er som nevnt vanskelig å finne tidligere forskning rundt konkret samme innfallsvinkel som denne masteroppgaven ser på, men i skrivende stund er det begynt å bli flere fagfelleverderte artikler rundt pandemiens påvirkning på den organiserte idretten. En god del av disse publikasjonene dog av mer generell karakter:

Blant annet er det laget et rammeverk som kan benyttes i arbeide med undersøkelser, for analyse av umiddelbare, langsiktige og kortsiktige virkninger av restriktive tiltak på ungdom i sportsaktiviteter. Dette for å bedre forstå implikasjoner ved umiddelbar, kortsiktig og langsiktig utvikling. (Kelly, Erickson & Turnidge, 2020)

Videre er det også sett på hvordan pandemiens implikasjoner i fremtiden kan påvirke deltakelsen i sport og fysisk aktivitet. Teare & Taks presenterer tre ulike trender som kan være mulige retninger som følge av pandemien. Teare & Taks oppfordrer også til videre forskning rundt virkningen COVID-19 har på samfunnsidrett, spesielt rettet mot ungdomsidrett. (Teare & Taks, 2021)

Drummond et. al. er har også publisert en studie som påpeker behovet for å begrense mengden unge mennesker som faller fra sport. Det presenteres en hypotese om at jo lengere idretten er utilgjengelig, jo større er risikoen for at unge skal for godt falle fra den aktuelle idretten. Det fryktes det at det langsiktige resultatet av et økt frafall, kan være en generasjon som er tapt for sporten, en arena som i stor grad påvirker fysisk, sosial og mental helse.

Resultatet kan være at det til slutt oppstår et kulturelt tomrom. (Drummond, Elliott, Drummond & Prichard, 2020)

Videre ser Sanderson & Brown på noen forslag til hvordan ungdomssport kan se ut i fremtiden. Det sees på psykologiske, utviklingsmessige og økonomiske konsekvenser. Det trekkes frem at mange lurer på når tid man er tilbake til det vi kjenner til som det normale. Men det kan hende at vi ikke returnerer til det som vi kjente til som det normale. Vi må tilpasse oss endringene som vi utsettes for. Sanderson & Brown avslutter med at i mange tilfeller ser kanskje ikke ungdomssporten ut slik som den gjorde før COVID-19, men med omfattende planlegging og kreative løsninger på utfordringer, vil fremtiden se lys ut for unge atleter. (Sanderson & Brown, 2020)

Folkehelseinstituttets rapport fra 2021 ser videre på generelle konsekvenser av COVID-19 på barn og unges liv og helse. Studien er en systematisk kunnskapsoppsummering hvor målet var å kartlegge studier som omhandler COVID-19 og nedstengingens konsekvenser for barn og unges helse og liv. Det sees ikke ikke spesifikt mot idretten, men mot skoler. Her konkluderes det blant annet med at fysisk aktivitet gikk ned blant ungdom, mens det blant barn var variasjoner. Det var også rapportert at mange unge savnet det sosiale på skolen, mens noen opplevde en lettelse med mindre stress og press. Det var videre en negativ utvikling rundt psykisk helse for enkelte grupper. Muligens ble sosioøkonomiske forskjeller forsterket. (Nøkleby, Berg, Muller & Ames, 2021) Kan dette ha overføringsverdi til idretten og videre fotballen?

I mars 2021 ble det publisert en artikkel hvor det sees på konsekvenser av pandemien for idretten i Australia. Her foreslås det at familier, sports klubber og sports organisasjoner legger inn ytterligere innsats og ressurser for å sikre videreføring av muligheten og velstanden i sport for unge. Det foreslås blant annet støtte til foreldre for å legge til rette for unges trening hjemme. (Elliot et al., 2021)

Videre konkluderes det med at de nye erfaringene man har tatt med seg gjennom pandemien, viser at sports organisasjoner trenger å utvikle «krise- programmer» for i fremtiden bedre kunne håndtere lignende krisesituasjoner. Videre krever dette nye perspektiver og nye planer for å håndtere fremtidige behov og problemer. (Keshkar et al., 2021)

En annen studie relatert til COVID-19 og idretten som nylig er publisert, er Øvrebøs studie på toppidrettsutøveres mentale helse under pandemien. Kan resultatene fra denne studien på

toppidrettsutøvere være overførbare til den organiserte breddefotballen for barn, ungdom og voksne? Studien viser at de mest vanlige symptomene på toppidrettsutøvere gjennom den valgte perioden av pandemien, var søvnløshet og depresjoner. Med en total populasjon på 358, rapporterte henholdsvis 38,6% og 22,5% at de hadde opplevd symptomer for søvnløshet og depresjoner gjennom den aktuelle perioden. Studien viste videre at å holde på sine daglige rutiner og det å ha en god struktur på hverdagen, var assosiert med mindre risiko for psykiske problemer, som søvnløshet og depresjoner, samt en høyere tilfredsstillende i livet. (Pensgaard, Oevreboe & Ivarsson, 2021) Kan dette være gjeldende også for barn, ungdom og voksne i den breddefotballen?

2.2 Teoretisk rammeverk

Videre følger det teoretiske rammeverket for denne oppgaven. Dette med hensyn på generelt frafall fra den organiserte idretten. Først sees det på hva frafall i den organiserte idretten faktisk innebærer. Videre sees det på om frafall i den organiserte idretten nødvendigvis er negativt. Dette følges opp med å se på frafall som en prosess og Seippels modell for frafall. Deretter frafall som en sammensatt affære. Til slutt sees det på noen grunnleggende forebyggende tiltak for frafall i den organiserte fotballen.

2.2.1 Frafall i den organiserte idretten - Hva er det?

Seippel skriver at begrepet frafall lett assosieres med et alvor som kan være misvisende i forhold til det fenomenet «idrettens frafall» brukes til å beskrive. En som er «fallet fra» er en som har forlatt eller sveket sin tro. Det å slutte i et idrettslag trenger på ingen måte å innebære dette, skriver Seippel. (Seippel, 2005, s. 9)

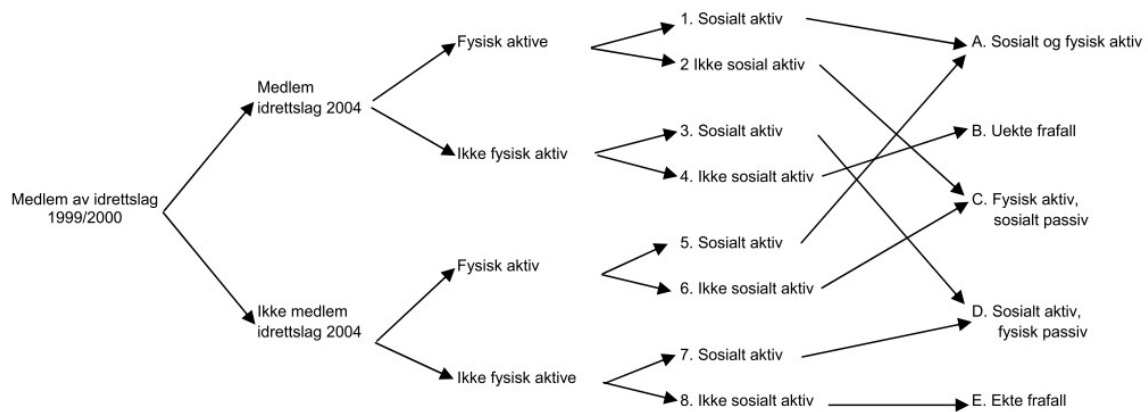
Seippel nevner 4 normer som er vanlig å knytte til deltakelse i frivillig organisert idrett. (Seippel, 2005, s. 9) Disse punktene er som følger:

- Man er fysisk aktiv. Idretten bidrar til fysisk og psykisk helse.
- Idrett gir trivsel og glede. Idretten bidrar til subjektivt velvære.
- Ved å være aktiv i et idrettslag er man en del av et sosialt miljø. Idretten bidrar til sosial integrasjon.

- Man oppnår en form for kompetanse gjennom å være med i organiseringen av frivillige idrettsaktiviteter. Dette vil å størst grad gjelde de som er frivillig i organiseringen av idretten.

Videre skriver han at det er viktig å klargjøre hva som er vil være problemet med å slutte i et idrettslag. For det offentlige er det overordnede målet «Idrett og fysisk aktivitet for alle.» Seippel skriver at for idrettslag kan det at medlemstallet er høyest mulig bli en målsetning. (referert i Seippel, 2005, s.12) Idrettslag må da rekruttere flest mulig, men også holde på dem man har og alle som slutter (eller ikke begynner?), og det er i den forstand et problem for idretten. For hver enkelt er dette først et problem dersom visjonene man knytter til idrettsdeltakelse, som er nevnt punktvis i avsnittet ovenfor, oppfylles i mindre grad enn hva det ville vært i den organiserte idretten. Disse visjonene kan videre oppfylles på andre arenaer. (Seippel, 2005, s. 10) Seippel påpeker også at det er veldig mange som på et eller annet tidspunkt er medlem av et idrettslag, før de etter hvert slutter. I perioden fra slutten av ungdomsskolen til slutten av VGS, så slutter rundt en tredjedel av de som er aktive i idrett. (Seippel, 2005, s. 15) Videre skriver Skarsem Reitlo i sin rapport at i løpet av ungdomsårene synker andelen aktive i organisert idrett betraktelig. NIF ønsker at ungdom deltar lengst mulig i idretten. NIF anser derfor frafall blant ungdom som en av idrettens største utfordringer. (Skarsem Reitlo, 2012, s. 5)

Videre skriver Seippel at dersom man skal se på det å falle fra i idretten som et *ekte frafall*, vil det innebære at en person først er aktiv, glad og sosial i idretten, før personen er trist, passiv og asosial utenfor idretten. (Seippel, 2005, s. 10) Denne oppgaven kommer som nevnt til kort for å belyse problemstillinger som dette åpner opp for. Denne oppgaven benytter fotballtrenere og fotballedere som informanter. Videre, for typologi fra Seippels rapport med oversikt over de ulike adferdsmønstrene, se figur 1 under.

Figur 1: Typologi fra Seippels rapport, med oversikt over ulike atferdstyper. (Seippel, 2005, s. 36)

2.2.2 Frafall i den organiserte idretten – Er det nødvendigvis negativt?

Gould viser hvordan en rekke variabler brukes til å beskrive og forklare frafall fra organisert idrett. Et av disse perspektivene er distinksjonen mellom burn-out og drop-out. Ved drop-out sluttet det på grunn av at de ikke finner det verdt å drive med den opprinnelige idretten lenger. De bruker tiden på noe annet. For de som opplever burn-out er det annerledes. De slutter fordi de opplever aktiviteten som frustrerende på et eller annet vis. (Referert i Seippel, 2005, s. 12) Dere, for å forstå i hvilken grad det å slutte i et idrettslag er et problem, er det viktig å forstå hvilke begrunnelser som er avgjørende. Slutter man fordi man ønsker det? Såkalt drop out. Eller slutter man fordi man på et eller annet vis er frustrert i forhold til idrettsaktiviteten? Så kalt burn out. (Seippel, 2005, s. 15) Videre betegner Sisjord «negativt frafall» ut fra et skille mellom erfaringene man får, gode eller dårlige, som ligger til grunn for frafallet. (referert i Seippel, 2005, s. 12.) Seippel er også inne på at det er et skille mellom situasjoner der man opplever at man tar et reelt valg og grunner som oppleves som i større grad oppleves som påtvunget. Det vil også være et skille mellom situasjoner der man faktisk har et valg, men der valget oppleves som frustrerende fordi man «under tvang» må gjøre et valg som man ideelt sett ikke ville ha gjort. (Seippel, 2005, s. 14)

2.2.3 Frafall fra organisert idrett - En prosess

Det man omtaler som et frafall er en prosess, som både kan omfatte endringer i flere ting: Medlemskap, fysisk aktivitet, sosial deltakelse og ulike kombinasjoner av dette (Seippel, 2005, s. 7).

Gould har laget en egen modell som basere seg på at frafall er en prosess som kan foregår i tre steg. Disse er som følger:

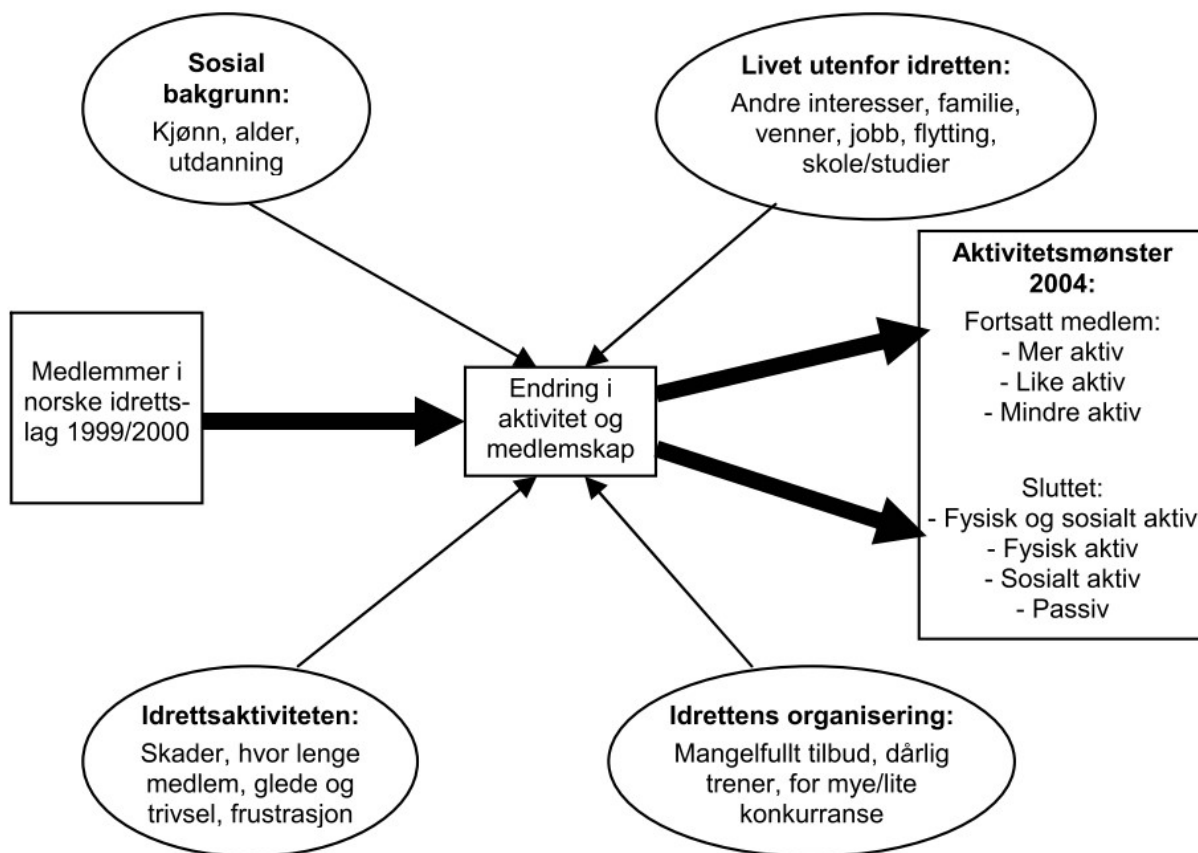
- Skille mellom ulike måter man i idretten slutter på. Noen slutter helt, noen er mindre aktive, noen er aktive andre plasser og noen er mer aktive.
- Eksterne forhold i forhold til frafallet. Ting som tvinger frem et frafall. Skader eller flytting kan være eksempler på dette.
- Rene cost- benefit resonnementer. Spørsmålet om dette er noe man virkelig ønsker å fortsette med, eller ønsker man heller å bruke tiden på noe annet.

For det siste punktet viser Gould til motiver for å slutte som reflekterer negative erfaringer knyttet til aktiviteten. Dette kan være «det er ikke gøy,» «man får ikke spille,» osv. (referert i Seippel, 2005, s. 12)

Ifølge Seippel må studier av frafall både være prosessuelle og fler-dimensjonale. Med prosessuelle menes at det at det må sees hva slags aktiviteter de som slutter tar del i etterpå. Med fler-dimensjonale menes at man må se på hvem som slutter og videre hvorfor de slutter. (Seippel, 2005, s. 15) Denne oppgaven sikter som nevnt kun mot å avdekke 4 fotballtrenere og fotballederes oppfatning av mulige årsakssammenhenger mellom frafall og situasjonen i samfunnet det siste året.

2.2.4 Frafall i organisert idrett: Seippels modell

Seippel skriver at for å gå et godt grep om utviklingen av medlemmenes aktivitet, må ta for seg steg for steg i noe som er en prosess. Frafall er ikke et fall, som ordet tilsier, men en prosess. Det må også tas høyde for hvordan aktiviteten av de forskjellige aktørene oppleves. Under finnes Seippels teoretiske modell som lå til grunn for de empiriske analysene i rapporten «Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett». (Seippel, 2005, s. 14)

Figur 2: Teoretisk modell som lå til grunn for de empiriske analysene i Seippels rapport rundt frafall. (Seippel, 2005, s. 14)

Utgangspunktet for analysen og modellen er et tidspunkt der alle, det vil si hele utvalget, er medlemmer av et idrettslag. Dette illustreres i modellen av «Medlemmer i norske idrettslag 1999/2000.» Det neste steget innebærer endring eller ikke endring i denne aktiviteten. Faktorer som kan spille inn rundt endring grupperes i fire ulike bolker: Sosial bakgrunn, livet utenfor idretten, idrettsaktiviteten og idrettens organisering.

Sosial bakgrunn: Dette oppgis til å være kjønn alder og utdanning.

Livet utenfor idretten: Andre interesser. Dette kan være familie, venner, flytting, jobb/skole/studier.

Idrettens organisering: Forhold rundt idrettens organisering. Dette kan være mangelfullt tilbud, en dårlig trener, at det er konkurranse i for stor eller liten grad.

Idrettsaktiviteten: Dette kan være skader, hvor lenge man har vært medlem, glede og trivsel, samt frustrasjon.

Seippel skriver at videre er det viktig å se hva slags aktiviteter, både fysisk og sosialt, man deltar i videre dersom man slutter i idrettslaget. Slutter man å være fysisk aktiv? Bryter man båndet til den organiserte idretten? Dette vil være spørsmål som mer i sin helhet vil beskrive denne prosessen som kort og ofte misvisende betegnes «fracfall.» (Seippel, 2005, s. 13-14)

2.2.5 Frafall i organisert idrett - En sammensatt affære

Seippel påpeker at det er mulig å velge ut en grunn som ansees som den viktigste for å slutte eller bli mindre aktiv i et idrettslag. Samtidig tyder resultatene fra Seippels undersøkelse også på at dette er en sammensatt affære, der flere der flere opplevelser i og rundt idretten spiller inn. (Seippel, 2005, s. 42) Ut fra resultatene i Seippels undersøkelse, ser man at de 5 mest hyppige grunnene for å slutte eller bli mindre aktiv var flyttet, ble skadet, laget hadde ikke noe godt tilbud lengere, måtte bruke tid på familie og måtte bruke tid på utdanning. (Seippel, 2005, s. 53)

Videre ved å benytte en faktoranalyse av de 30 ulike grunnene som respondentene i Seippels studie oppgav, kom Seippel til slutt frem til 7 ulike dimensjoner. Disse syv dimensjonene representerer mer generelle begrunnelser.

- Lagets tilbud. Forhold knyttet til selve idrettsaktiviteten og ledelsen rundt denne. Deriblant treneren.
- Forhold knyttet til konkurranse. For eksempel for mye konkurranse, topping og også kombinert med at venner slutter.
- Tid til jobb og familie. Eksterne forhold som kan oppsummeres med «mangel på tid.»
- Andre interesser og at man må velge mellom disse
- Det ble for dyrt
- Flyttet
- Ble skadet (Seippel, 2005, s. 45)

Videre når man forklarer hva som ligger bak ulike begrunnelser for å slutte i idretten, kommer det frem et sammensatt bilde. I lagidretter er det ofte slik at konkurranseelementet vektlegges for mye, eller rett og slett at idretten tar for mye tid. (Seippel, 2005, s. 55)

Skarsem Reitlo har utarbeidet en rapport, gjennom å utføre et litteratursøk etter forskning som undersøker ungdoms opplevelse av idretten. Litteratursøket viser at ungdoms deltakelse i idretten er påvirket av både faktorer som ligger utenfor idretten (eksterne) og faktorer knyttet opp mot idrettens innhold. (interne) Blant eksterne faktorer som trekkes frem er betydningen av skole, skader foreldre og andre interesser. For interne faktorer er betydning av ferdigheter, konkurranseaspektet samt utøverens forhold til venner og trener. Dette gir et bilde av at frafall nødvendigvis ikke er et resultat av idrettens innhold, men en kompleks prosess som ofte er påvirket av flere faktorer. (Skarsem Reitlo, 2012, s. 5)

3 Metode

Denne studien benytter «semistrukturert datastøttende livsverdenintervju.» Semistrukturert livsverdenintervju omtales av Kvale og Brinkmann som:

«en planlagt og fleksibel samtale, som har som formål å innhente beskrivelser av intervjupersonenes livsverden med henblikk på fortolkning av meningen med de fenomener som blir beskrevet.» (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 325)

Videre omtales datastøttende intervju, som et intervju som benytter telefoni eller datateknologi og hvor forsker og informant er fysisk atskilt. (Kvale & Brinkmann, 2015) 4 trenere fra fotballen i Nord-Norge ble intervjuet via telefon. Transkribering ble gjort ved hjelp av programmet «Express Scribe Transcription Software.» Videre for analyse av dataene fra disse tre intervjuene, har jeg benyttet Aksel Tjoras SDI-metode. Videre følger detaljene om arbeidet punktvis.

3.1 Vitenskapsteoretisk forankring

Vitenskapelige undersøkelser medfører en rekke valg knyttet til hvordan empiri fremkommer av prosjekter. Valgene henger sammen, og valg på et nivå påvirker videre ved senere nivåer. Dette for eksempel gjennom hvilket vitenskapelig paradigme studien er forankret i. (Busch, 2014) Vitenskapelig paradigme forstås som en retningslinje i hvordan forskningen gjennomføres med bakgrunn i paradigmets virkelighetsforståelse. (Markula & Silk, 2011) Ifølge Tjora forholder kvalitative studier seg ofte til et fortolkende paradigme. (Tjora, 2017) Hermeneutikken kan sies å ta for seg: *«Hvordan vi forstår virkeligheten gjennom vår fortolkning av den.»* (Langergaard, Rasmussen & Sørensen, 2011, s. 126) I denne masteroppgaven danner den hermeneutiske retningen det vitenskapsteoretiske paradigmet.

3.1.1 Hermeneutikk

I hermeneutikken står som nevnt fortolkning og forståelse sentralt. Denne studien tar i stor grad utgangspunkt i fotballtrenere og fotballederes forståelse. Hermeneutikk blir også kalt en fortolkningsprosess. (Repstad, 1998) Videre i en forskersituasjon vil derfor forskerens forståelse og språk være med å påvirke han. En som forsker vil derfor være en del av det som studeres. En informant har sin skapte mening. Denne meningen formidles av informant til

forsker og fortolkes, som videre har innvirkning på den kunnskapen som produseres. Derfor må teoretisk, erfaringsmessig og epistemologisk syn en forsker tar med seg, alltid fremheves og drøftes. (Barab & Plucker, 2010) Disse forholdene vil jeg gjøre rede for under «3.3 Min forståelse og ståsted i forhold til feltet.»

Videre i hermeneutiske fortolkningsprosessen spiller den hermeneutiske sirkelen en stor rolle. Den viser til forholdet mellom del og helhet. (Kvale & Brinkmann, 2015) Gadamer snakker om en «horisontsammensmelting» som følge av prosesser i denne sirkelen: «*Forståelse innebærer altså at to horisonter, som er bestemt for hver sin periode, nærmer seg hverandre.*» (referert i Krogh, 2014, s. 56) Videre krever enhver forståelse, en annen forutgående forståelse. En forutgående forståelse refereres til som fordom. (Krogh, 2014, s. 49-54) Gjennom arbeidet med denne oppgaven, har jeg forsøkt å aktivt bruke den hermeneutiske sirkelen, å oppnå nye horisonter og utdypet forståelse og helhet.

3.2 Valg av metode

Når jeg valgte intervju som forskningsmetode, var dette fordi jeg ønsket å forstå verden sett fra informantenes perspektiv. Dalland skriver at samtale er det viktigste redskapet man har ved arbeide med andre mennesker. (Dalland, 2017) Videre skriver Kvale & Brinkmann at den som blir intervjuet sammen med den som intervjuer, er sammen om å produsere kunnskap. Det er i samrelasjonen mellom disse to, at produksjonen av intervjukunnskapen skjer. (Kvale & Brinkmann, 2015) Mitt valg av metode havnet på semistrukturert intervju, da dette kunne bidra til at alle informantene i utgangspunktet ble stilt tilnærmet de samme spørsmålene, samtidig som dette videre gav rom for å stille oppfølgingsspørsmål med utgangspunkt i informantenes utsagn og fortellinger. På denne måten kunne jeg ivareta rammen for oppgaven og følge hovedpunktene i intervjuguiden, samtidig som flyten i samtalene med informantene likevel fikk flyte fritt. Informantene ville på denne måten i stor grad mulighet for å påvirke intervjuet og komme med sine perspektiv og fortellinger.

3.2.1 Utarbeidelse av intervjuguide og informasjonsskriv

En intervjuguide tar hensyn til det kvalitative intervjuets to dimensjoner: Den dynamiske, altså å skape en god intervjurelasjon. Samt den teoretiske, som omhandler relevansen for prosjektets problemstilling. (Kvale & Brinkmann, 2015)

Mitt mål med intervjuguiden var at informantene mine i størst mulig grad kunne snakke fritt og åpent rundt gitt tema. Spørsmålene var utformet «hverdagslig» og akademisk språk og begreper ble unngått. Det ble startet med åpne, generelle og enkle spørsmål. Under disse åpne spørsmålene formulerte jeg mer spissede spørsmål som kunne brukes til oppfølgingsspørsmål. Intervjuguiden ble avsluttet med sluttkommentar, hvor informantene ble spurt om de hadde noe å legge til som de hadde tenkt på under intervjuet, samt et spørsmål rundt innspill til hvordan jeg selv kan forbedre meg som intervjuer.

Intervjuguide og informasjonsskriv ble revidert to ganger. Det ble ved begge anledningene forespurt NSD om endringene var av betydelig karakter, og om søknad hos NSD burde oppdateres, noe som ikke var nødvendig. For revidert intervjuguide, se vedlegg 1. For revidert Informasjonsskriv, se vedlegg 2.

3.3 Min forståelse og mitt ståsted i forhold til feltet

Før selve forskningsintervjuet, var det for min del nødvendig å avklare egen forståelse og ståsted i forhold til feltet. Forståelsen er bagasjen forskeren tar med seg inn i forskningsprosjektet. Bagasjen består blant annet av erfaringer, faglige perspektiver, hypoteser, faglige holdninger, perspektiver og teoretiske rammeverk som forskeren tar med seg fra tidligere. Det er vanlig at bagasjen også rommer forskerens motivasjonsfaktor og engasjement for å undersøke prosjektets tema. (Malterud, 2003)

Videre kommer en kort redegjørelse for min egen motivasjon for oppgaven. Valget for tema som masteroppgaven skulle omhandle var ikke lett, da det var veldig mye som virket interessant. Men jeg følte meg sikker på at jeg ønsket å skrive om noe relatert til fotball. Selv har jeg spilt barne- ungdoms- og breddefotball samt at jeg trener barn 8-12 år ved en fotballskolefritidsordning. Med kun bachelor i idrett til grunn, tenker jeg at jeg kan generelt lite om frafall. Videre tenker jeg at frafall burde jeg kunne mer om, slik at jeg som trener er mer bevisst på hva jeg selv kan gjøre for å begrense frafallet. Ellers har jeg valgt oppgave ut fra at jeg ønsket å se på noe samfunnsnyttig samt at det ville være interessant og ekstra lærerikt å se på noe som ikke er nøye undersøkt av andre tidligere. Jeg ønsker også å påpeke at målet med oppgaven ikke er å ta side i debatten, men å øke min egen forståelse og kunnskap rundt den. Det er et smittevernperspektiv, som er viktig å ivareta.

Videre har metoden for mitt arbeide med denne oppgaven vekslet mellom induktiv og deduktiv. Store deler av arbeidet med oppgaven har hatt deduktiv tilnærming. Spesielt analysearbeidet. Andre faser av arbeidet har vært mer induktiv.

3.4 Forskningsintervjuet

3.4.1 Valg og rekruttering av informanter

Forskjellen mellom en respondent og en informant, er at en respondent har opplevd erfaring, mens en informant har god informasjon om fenomenet. Så kalte eksperter. (Jacobsen, 2015) Ved kvantitativ forskning er det hensiktsmessig at utvalget man søker er mest mulig representativt for en konkret populasjon. Ved kvalitative metoder søker man utvalg som gir mest mulig relevant informasjon om fenomenet som er undersøkes. (Malterud, 2003) I denne oppgaven ble strategisk utvalg benyttet. For informanter ble følgende inkluderingskriterier lagt til grunn:

- Fotballtrener må være over 18 år.
- Må ha vært fotballtrener eller fotballeder for minimum det siste året.
- Fotballtrenerne eller fotballederne bør ha grunnlag for å prate om frafall i organisert fotball. At de for eksempel har opplevd frafall i laget eller lagene de har ansvar for.
- Fotballtrenerne kommer fra Nord-Norge.

Videre, med tanke på størrelse av utvalg, ved fenomenologisk intervju står forskeren forholdsvis fritt med tanke på utvalgets størrelse. Videre er utvalget avhengig av målet for undersøkelsen, men også ressursene og tidsrammen som er tilgjengelig. Det er viktigere å jobbe grundig med få informanter, enn overfladisk med mange informanter. Antallet informanter bør være begrenset på en måte som tillater at studien er håndterbar og kan bli skikkelig analysert. Ved validitet i kvalitativ forskning, veier mangfoldet i informasjonen og forskerens evne til å analysere tyngre enn utvalgets størrelse. Likevel, ifølge Lincoln & Guba må antallet informanter være stort nok for å få variasjon i responsene. (referert i Postholm, 2010, s. 164) Utvalget i denne studien består av 4 informanter. 5 intervju ble gjennomført, men ett intervju ekskluderes da en informant trakk seg.

I starten opplevde det som noe utfordrende å finne informanter. Mange av de som ville være mest aktuelle som informanter, kommer fra idrettslag som kun bygger på frivillighet. Disse vil kanskje ha begrenset med tid, eller interesse. Noe som er helt greit. En informant trakk seg også, ved at erklæring ikke ble ettersendt og intervjuet ble dermed ikke benyttet. Dette var naturligvis også helt greit. Tema for oppgaven kan også ha vært av betydning. Til tross for dette, informantene jeg endte opp med å intervju, virket glad for å bli hørt og for at noen var interessert i å prate med dem. Flere bad om å få tilsendt oppgaven etter den var fullført. Dette følges naturligvis opp. Jeg ønsker også her å takke dem enda en gang!

3.4.2 Innsamling av datamaterialet

Ved rekruttering av informanter og avtale om intervju, ble mulige informanter kontaktet på telefon. Dette ble en slags «rekrutteringssamtale.» Informantene ble i denne rekrutteringssamtalen spurt om hvordan det stod til med tanke på frafall i deres lag for den aktuelle perioden. Jeg visste dermed, i korte trekk, før et eventuelt intervju hvordan situasjonen var for lagene til informantene som deltok. Dette gjorde at jeg kunne forberede små oppfølgingsspørsmål på forhånd, som var tilpasset den konkrete informanten. Dette da i tillegg til intervjuguide. Ved avtale om intervju ble også informasjonsskriv med samtykkeerklæring sendt til informantene per epost. Det ble ikke sendt intervjuguide, da jeg i minst mulig grad ønsket å påvirke informantene og spisse inn hva de ville fortelle meg i intervjuene. Det var ønskelig at de skulle fortelle om sine erfaringer og oppfatninger i størst mulig grad ut fra deres egne premisser. Dersom de mottok en intervjuguide utformet av meg ville kanskje kunne påvirke hva informantene ville fortelle om, og videre kanskje også hva de ville svare på de ulike spørsmålene. Den så kalte forskningseffekten.

I stor grad fikk informantene snakke fritt om tema og spørsmål som ikke er inkludert i min intervjuguide. Dette for å få frem informasjon som jeg selv i stor grad ikke har innsikt i, men også etablere en trygghet mellom meg som intervjuer og informant. Det var viktig for meg at informanten oppfattet meg som lyttende, tålmodig, omsorgsfull og lett å prate med.

Oppfølgingsspørsmål tok utgangspunkt i samtalen med hver enkelt informant, og med dette forsøkte jeg å få til å bygge samtalen på en måte som skapte trygghet for informanten.

Fremmedord og akademisk språk ble også unngått under intervjuene. Intervjustrukturen var semistrukturert. Rekkefølgen på spørsmålene fulgte ingen fast mønster, men det ble i utgangspunktet stilt åpne spørsmål. Ved noen tilfeller kunne jeg gå tilbake på temaer som jeg

ønsket at informant skulle fordype og prate mer om, dersom jeg følte det var temaer i intervjuguiden som vi ikke hadde dekket godt nok.

Avslutningsvis i hvert intervju, ble informantene også spurt om hvordan de opplevde å bli intervjuet og om de hadde noen videre innspill til hvordan jeg kunne forbedre meg som intervjuer. Med hensyn på forbedring, var det kun en ting som på nevnt: En informant påpekte at det kunne være lurt å lede mer, dersom fremtidige informanter hadde dårlig tid. Dette var det aller første intervjuet.

Gjennom informantene har jeg også fått flere gode tips om nye mulige informanter og lag i samme situasjon. Den såkalte snøballeffekten. Disse tipsene førte i ett tilfelle til en ny informant, som bidro og lot seg intervjuet. Snittiden for alle intervjuene havnet i overkant av 66 minutter.

3.4.3 Transkripsjon av datamaterialet

Å transkribere beskrives som å skifte form fra en form til en annen. Intervjuene i denne oppgaven ble transkribert fra tale til tekst. Ved å transkribere fra muntlig til skriftlig form, blir intervjuene mer strukturert og bedre egnet for etterfølgende analyse. (Kvale & Brinkmann, 2015)

Detaljnivå en transkripsjon bør holde, avhenger av hensikten med oppgaven. (Kvale & Brinkmann, 2015) Hensikten med dette prosjektet var å få tak i informantenes opplevelser og erfaringer. Ved en meningsanalyse er det verken mulig eller nødvendig å få en fullstendig transkripsjon med alle lyder, gjentakelser og pauser som blir gjort. Det viktige er derfor å få det informanten mener frem på papiret. Ved transkripsjonen valgte jeg å ikke inkludere lyder, fyllord, pauser og lignende, da dette kunne føre til at informantenes meninger fremsto uklare. Lydopptak ble spilt av flere ganger for å sikre at informantenes uttalelser ble transkribert korrekt.

For å bli bedre kjent med datamaterialet transkriberte jeg alle intervjuene selv.

Transkriberingen var noe jeg i utgangspunktet forventet at skulle ta mye tid, og siden jeg tidligere ikke har skrevet en oppgave med kvalitativt design, så tok jeg meg ekstra god tid til transkriberingen og læring rundt denne prosessen. I utgangspunktet ville jeg transkribere rett etter intervjuene ble gjennomført og jeg hadde intervjuet friskt i minne, men siden jeg blant

annet hadde to av intervjuene på en og samme kveld, ble dette vanskelig å få gjennomført i alle tilfeller. Noen av intervjuene ble derfor transkribert etappevis over flere dager. Kvaliteten på lydopptakene var god, som igjen er viktig for å gjengi informantenes uttalelser korrekt. (Kvale & Brinkmann, 2015) For selve transkripsjonen benyttet jeg en trial versjon av programmet «Express scribe transcription software Pro v 10.08.» Ved hjelp av dette programmet kan man blant annet justere avspillingshastighet, og det er lett å spole opptaket tilbake noen få sekunder dersom man følte behov for å høre over noe på nytt. Det ble ikke benyttet pedal. Etter transkripsjonen av hvert enkelt intervju, hørte jeg igjennom lydfilen en gang til i sin helhet og kontrollerte transkripsjonen mot lydfilen for å forsikre meg om at informantenes uttalelser var gjengitt riktig. Med hensyn på anonymisering ble alt lydmateriale transkribert til bokmål, men informantene pratet ikke nødvendigvis på bokmål. Totalt ble de fire intervjuene med tale transkribert til 74 sider med tekst. Skriftstørrelse 12 og linjeavstand 1,5.

3.5 Dataanalyse – SDI-Analyse, stegvis deduktiv- induktiv metode

I idealintervjuet starter tolkningen mens intervjuet pågår. (Kvale & Brinkmann, 2015) Analysen er videre et kontinuerlig arbeid som starter allerede når den som forsker trer inn i forskningsfeltet og pågår helt til avhandlingen er ferdigstilt. (Postholm, 2005) Denne studien har et eksplorerende og empiridrevent design. Dette er basert på stegvis- deduktiv- induktiv metode. Denne studien benytter analysemetoden SDI-analyse. SDI-analyse, stegvis deduktiv- induktiv metode er en analysemetode i seks trinn: Generering av empirisk data (1), bearbeiding av rådata (2), koding med empirinære koder (3), kodegruppering og hovedtemaer (4), utvikling av konsept (5), diskusjon av konsepter (6) og teoriutvikling (7). (Tjora, 2017, s. 21)

Jeg har tidligere ikke verken benyttet kvalitativt design eller benyttet benyttet SDI-metoden, slik at dette var ekstra lærerikt for meg. Videre er en annen grunn for at jeg velger SDI-analyse muligheten det gir for å utvikle kunnskap ut fra problemstillingen.

For analysen planla jeg i utgangspunktet å benytte analyseverktøyet HyperRESEARCH 4.5.2, free limited edition. Dette programmet fikk jeg litt kjentskap til gjennom undervisningen på studie. Ved oppstart fant jeg ut at denne versjonen var begrenset med

opptil 75 koder totalt. Jeg valgte derfor å gjøre analysen manuelt. Jeg skrev ut intervjuene, benyttet markeringstusjer med ulike fargekoder i tillegg til nummerering og koder i margin. Bakdelen med dette var at det tok lengere tid enn ved koding via software. En fordel med manuell analyse, slik jeg ser det, er at man får et nærere forhold til dataene og dermed et bedre grunnlag for å kunne finne koder og koblinger mellom de ulike kodene. Videre følger detaljer rundt trinn 3-7 i min SDI-analyse.

Trinn 3: Koder utvikles empirinært, altså tett opp mot empirien. Med dette menes det at kodene skal ligge tett på deltakerutsagn. Koding er første trinn i SDI-analysen, og holder fast ved en ren induktiv strategi. (Tjora, 2017, s. 218) Ved å gjøre dette, kan man redusere påvirkningen av teorier og forventninger som en forsker tar med seg inn i analysen. Når denne prosessen var gjennomført på de 4 intervjuene, hadde jeg utviklet 131 koder. Tjora nevner en test, kodetest, som betegner hver enkelt kode i kodingsarbeidet for å kontrollere at koden er detaljert nok utviklet med empirien som utgangspunkt. Testen består av to spørsmål: «*Kunne man laget koden før kodingen?*» og «*Hva forteller bare koden?*» Dette for å avdekke om kodene faktisk representerer empirinær koding, eller bare er sortert empiri. (Tjora, 2017, s. 224) Kodene fra dette steget danner videre utgangspunktet for steg nummer to, som er kodegruppering.

Trinn 4: Dette steget består av å samle koder som har en innbyrdes tematisk sammenheng. Koder som er irrelevante, skilles ut og samles i en restgruppe. (Tjora, 2017, s. 229) Målet er å generere et antall kodegrupper, hvor hver enkelt kodegruppe består av indre konsistens, men samtidig skiller seg tematisk fra de andre kodegruppene. De 131 kodene utviklet i trinn 1 ble her gruppert inn i 12 ulike kodegrupper. Dette inkludert nevnte restgruppe. Disse kodegruppene var *Jobb* (1), *Sykdom* (2), *Restriksjoner begrenser mulighet for kamper* (3), *Avstandsregel* (4), *Restriksjoner aktivitet* (5), *Omstillingsplan* (6), *Tilrettelegging aktivitet* (7), *Tilrettelegging konkurranse*, (8) *klubbsamarbeid*, (9) *flere frivillige* (10) og *se alle og være forberedt på reaksjoner* (11).

Tjora forteller videre at ved et stort antall kodegrupper, eller dersom man opplever kodegruppene som tematisk smale, kan det vær hensiktsmessig å lage et neste nivå av gruppering. Som en tommelfingerregel vil 3-5 relevante kodegrupper egne seg som basis for analytiske kapitler i en mastergradsoppgave. (Tjora, 2017, s. 232) Dermed, både pga. antallet kodegrupper og fordi jeg opplevde disse kodegruppene som tematisk smale, ble disse kodegruppene igjen delt inn i tre hovedtemaer: *COVID-19 direkte som bidragende faktor* (1),

restriksjoner i forbindelse med COVID-19 som bidragende faktor (2) og trenernes tanker rundt tiltak som mulig kan bidra til å redusere frafallet ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden (3) For en oversikt over hvordan grupperingen til slutt ble, se **tabell 1** i resultatdelen av oppgaven.

Trinn 5 og 6:

Dataprogrammer og andre teknikker hjelper lite i konseptutvikling. Her er refleksjon, teoretisk innsikt og kollegial dialog utslagsgivende. (Tjora, 2017, s. 58) Det er i utviklingen av konsepter at potensialet både i godt empirisk arbeid og god teoretisk innsikt tas ut. (Tjora, 2017, s. 234) Det er videre konseptene som formidler forskningen som funn. Beskrivelser, som sitater og empiriske utdrag, er av mindre betydning i presentasjonen av forskningen, dersom man kommer frem til gode konsepter. Videre gir konseptutvikling en mer generisk verdi, altså generaliserbarhet. (Tjora, 2017, s. 246)

Empirisk- analytisk referansepunkt, omtalt som EAR, er et empirisk utsnitt. Det kan være for eksempel sekvenser fra intervju. Man finner frem til disse tidlig i forskningsprosjekter og de indikerer en mulig utvikling av analytiske konsepter. (Tjora, 2017, s. 287)

Videre nevner Tjora en konsepttest. Denne testen omhandler hvorvidt et konsept er abstrakt nok med hensyn til tider, steder og mennesker. At konseptet ikke glipper over tid. (Tjora, 2017, s. 246) Selve testen består av refleksjon om hvorvidt et konsept er abstrakt nok, som nevnt ovenfor med hensyn til tider, steder og mennesker. Videre om dette konseptet er standhaftig nok til å representere forskningen som funn. (Tjora, 2017, s. 291)

Tjora nevner flere konkrete spørsmål man kan stille seg. Blant annet: «*Finnes det teoretiske bidrag som allerede omtaler fenomenet eller som på en annen måte er relevante?*» (Tjora, 2017, s. 234) I denne masteroppgaven tok jeg i stor grad teoretisk utgangspunkt i Seippel fra 2005. Seippel skriver at: «*Samtidig som resultatene i tabell 4.2 viser at det er mulig å velge ut én grunn som viktigst, tyder resultatene også på at det å slutte/bli mindre aktiv i et idrettslag for de fleste er en sammensatt affære, der det er flere forhold og opplevelser i og rundt idretten som virker inn.*» Dette var i tankene gjennom intervjuer og analysearbeid. Gjennom intervjuene hvor informantene fortalte om ulike sammensatte situasjoner hvor ofte flere forhold spilte inn. Jeg fikk et inntrykk av at hva Seippel fant ut, stemmer veldig godt med hva informantene forteller. En informant beskrev for eksempel at:

Det har vært noe smitte i ungdomsmiljøene i [...], som har gjort at de har vært stengt ned litt i hytt og pine. Også er det slik at det har ikke vært turneringer, det har ikke vært mulighet for å spille treningskamper innendørs. Og det har nok gjort slik at den veldig korte sesongen fra 20. august, til 10. oktober, den har gitt for lite kamper og for lite aktivitet for at spillerne synes det er gøy. Også er det også i en periode da, i fjor så begynte 2007årgangen på ungdomsskolen [...]

Dette sitatet gir uttrykk for at mange forhold spiller inn på samme tid. Både innenfor idretten, som muligheten for turnering og kamper, samt forhold utenfor idretten, som å starte på en ny skole.

Etter hvert hadde jeg i tankene at «restriksjoner i forb. med COVID-19» og «COVID-19 direkte» kan skape en affære som er ytterligere sammensatt. Denne EAR ble presentert blant annet for veileder og resulterte til slutt i følgende konsept: «*Frafall i organisert idrett omtales som en sammensatt affære, der det er flere forhold og opplevelser i og rundt idretten som virker inn.* (Seippel, 2005, s. 42) COVID-19 direkte og restriksjoner i forbindelse med COVID-19 kan gjøre affæren rundt frafall i organisert idrett ytterligere sammensatt»

Trinn 7: Innenfor SDI-analyse arbeider vi alltid mot et (mer) teoretisk nivå. (Tjora, 2017, s. 249) Glaser 2002 skriver at konsepter kan sees på som legitime resultater, så lenge de er på et generisk nivå. (referert i Tjora, 2017, s. 251) Jeg regner denne masteroppgaven som en studie med lite omfang. Teoriutvikling har derfor ikke vært et hovedmål for denne masteroppgaven. SDI-analyse er, med sin systematikk, meningen at skal hjelpe studenter og forskere fremover i arbeide med datagenererisk og analyse. Systematikken betraktes som nødvendig, men ikke som en tilstrekkelig betingelse for god forskning. Utvikling av forståelse på teoretisk nivå er neppe noe man stiller til en mastergradsstudent, men noe man kan forvente av forskerteam eller erfarne forskere. (Tjora, 2017, s. 252)

Videre siteres Karl Popper på at «*Kriteriet for at en teori skal ha vitenskapelig status er at den er falsifiserbar, at den er gjendrivbar, at den er prøvbar.*» (referert i Tjora, 2017, s. 249) Forsøkt formulert med egne ord, en teori «sitter bedre» jo mer «testet» og falsifiserbar den er og forutsatt at den ikke blir falsifisert eller «bevist usann.» Videre utdyper Tjora at konsepter i hovedsak er heuristiske, og at de hjelper oss med å oppdage og forstå fenomener vi studerer. Dette, sitert Sweberg, er ofte uten en klar struktur, mens teorier må uttrykke innsikt i sosialt liv på en klar og presis måte. (referert i Tjora, 2017, s. 250) Videre påpeker Tjora at med en

slik forståelse, så hjelper konseptene oss i den pågående forskningen, mens teorier vil være nyttig for videre forskning. Med hensyn på hva kravene som stilles til hva en teori er, medfører dette at vi kan løfte frem konseptene som de vanligste formene for *teoretisering* i samfunnsforskningen. «Teori» vil være reservert til spesielt systematisk utviklede konsepter som spesifikt testes i videre studier. (Tjora, 2017, s. 250)

3.6 Forskningens kvalitet

Den kvalitative forskningen støtter seg ofte til kvalitetsindikatorer ved metodevurdering. Tjora nevner er tre indikatorer som ofte brukes. Pålitelighet, gyldighet samt generaliserbarhet. (Tjora, 2017, s. 231) Videre følger min vurdering av egen studie ved hjelp av disse tre indikatorene.

Validitet i forskning handler om vi faktisk undersøker det som var målet med undersøkelsen. I en kvalitativ undersøkelse handler dette om hvor presis studiens fremgangsmåte og funn på riktig måte reflekterer virkeligheten og formålet med studien. (Johannessen, Tufte & Kristoffersen, 2010) Videre gyldighet handler om en logisk sammenheng mellom studiens utforming og funn, og de spørsmålene som forskeren forsøker å finne svar på. (Tjora, 2017, s. 231) Denne oppgaven benytter SDI-analyse. Denne formen for analyse, slik jeg forstår det, underbygger validitet med krav gjennom 7 steg.

Relabilitet omhandler hvorvidt forskning kan reproduseres. Dette gjennom at en annen forsker går inn på et annet tidspunkt og får de samme resultatene. (Kvale & Brinkmann, 2015) Videre kan ulike situasjoner kan lede til ulike svar. Forskning basert på menneskelige møter er derfor vanskelig å reprodusere. Det vektlegges heller ikke at dette er hensiktsmessig i kvalitativ forskning, men heller at man streber etter å nå frem til en autentisk forståelse av personen man intervjuer. (Postholm, 2005) Selv opplevde jeg for eksempel at det var vanskelig å ta avstand fra mitt eget ståsted under intervjuene. Dette kan ha lagt begrensninger på relevante data. Jeg merket spesielt dette under transkripsjon av første intervju. Her kunne for eksempel mine oppfølgingsspørsmål vært formulert annerledes eller at informant blitt spurt om å utdype andre forhold.

Generaliserbarhet forteller noe om det vi har funnet ut, med stor sannsynlighet er gjeldende for resten av populasjonen. Forutsetningen for å kunne generalisere, er ifølge Dalland at utvalget er representativt. (Dalland, 2017, s. 221) Det faktum at denne studien kun benytter 4

informanter, utfordrer generaliserbarheten av oppgavens resultat. Dette begrenser muligheten for å se mot generaliserbarhet og å kunne si at disse trenernes erfaring gjelder for andre trenere. Generaliserbarhet er som oftest heller ikke er målet ved kvalitativt forskningsintervju, da målet ved en slik undersøkelse er å få frem betydningen av folks erfaringer samt avdekke deres opplevelse. (Kvale & Brinkmann, 2015)

Videre skilles gjerne mellom ulike typer generalisering. Tjora skriver at generaliserbarhet av en studie skal relateres til konseptuell generalisering. Konseptuell generalisering er et mål innen SDI-metodikken, og er ute etter å fremstille funn i form av konsepter. (Tjora, 2017, s. 245) Denne studien utviklet konseptet: «*Frafall i organisert idrett omtales av Seippel som en sammensatt affære, der det er flere forhold og opplevelser i og rundt idretten som virker inn.*» (Seippel, 2005, s. 40) COVID-19 direkte og restriksjoner i forbindelse med COVID-19 kan gjøre affæren rundt frafall i organisert idrett ytterligere sammensatt.» Dette konseptet ble utviklet med utgangspunkt i EAR. EAR indikerer en mulig utvikling av analytiske konsepter og videre generaliserbar kunnskap. (Tjora, 2017, s. 204)

3.7 Metodekritikk

Forskerens perspektiv og posisjon får stor betydning for hvilken kunnskap som avdekkes. Forskjellige forskere kan beskrive den samme virkeligheten fra ulike synsvinkler. (Malterud, 2003) Mitt perspektiv og min posisjon vil dermed med stor sannsynlighet ha påvirket studien og ført til at det er vektlagt informasjon som andre forskere ikke ville ha vektlagt og motsatt.

Videre ville det være hensiktsmessig å avklare hvordan informantene forstår begrepet «*frafall i organisert idrett.*» Alle har ikke nødvendigvis samme oppfatning av uttrykket, og det kan fort oppstå misforståelser og feiltolkninger uten en avklaring på forhånd. Dette kan bidra til å øke både validitet og reliabilitet i studien.

Forskningseffekten er også noe som kan påvirke dataene. Dalland utdyper dette med at forskningseffekten er effekten av at informanter gir de svarene som de tror intervjueren ønsker å høre. At de er påvirket av at de er klar over at det foregår en undersøkelse. (Dalland, 2017, s. 145) Svarene en informant gir, kan dermed være påvirket av at de er klar over at de er del av en undersøkelse.

Videre, med kun fire informanter, blir det et begrenset empirisk utvalg. Utvalget kommer også fra samme landsdel og kan dermed være påvirket av lokale faktorer som kanskje ikke er gjeldende for trenere fra andre plasser. Et bredere utvalg vil videre kunne skape mer variasjon i svarene og mulig et mer helhetlig perspektiv på temaene.

Det ville også være mulig å gjennomføre metoder for å øke troverdigheten og validiteten til studien. Dette kan for eksempel være metodetriangulering, hvor man ser etter samsvar mellom det som skjer i praksis og det som er sagt av informanter. Dette kunne for eksempel gjennomføres med en spørreundersøkelse rettet mot spillere på de aktuelle lagene, for å se etter samsvar mellom det som faktisk har skjedd i felt og det som trenerne har oppfattet og fortalt. Dersom data fra en eventuell spørreundersøkelse samsvarte med det informantene har forklart gjennom intervjuene, vil man kunne si at dataene konvergerer. Med hensyn på arbeidsmengde, ble ikke en slik metodetriangulering gjennomført.

Man også diskutere hvilken intervjumetode som er mest givende i ulike sammenhenger. For problemstillingen rundt hva trenerne tenker kan være viktig å tenke på ved en lignende situasjon i fremtiden, så kunne kanskje intervju av fokusgruppe hvor trenerne fikk drøfte seg imellom og komme med ideer, være bra egnet for å få frem bredde i antall innspill samt eventuelt ulike synspunkter på de ulike innspillene. Videre ved datastøttende intervju, det vil si i dette tilfellet intervju kun over telefon, vil den som intervjuer kun ha lyden av informantens stemme å forholde seg til. Man går da glipp av dimensjoner som kroppsspråk. Min oppfatning er at dersom intervjuene var utført ansikt til ansikt, ville det muligens kunne være lettere å etablere tillit mellom den som intervjuer og informantene. En trygg informant vil lettere kunne åpne seg og fortelle dypere om sine tanker og erfaringer. Dette kan naturligvis fungere begge veier. En utrygg informant vil kanskje ikke åpne opp spesielt mye og viktig informasjon kan bli usagt. Når det likevel ble valgt datastøttende intervju for denne studien, er det i hovedsak med tanke på situasjonen i samfunnet. Informantene er heller ikke nødvendigvis bosatt i nærheten av meg. Intervju med fysisk oppmøte ville derfor være utfordrende og resurskrevende å gjennomføre i praksis.

3.8 Ethiske betraktninger

Dalland skriver at forskningsetikk er et område av etikken, som har med planlegging, gjennomføring og rapportering av forskning å gjøre. (Dalland, 2017, s. 96)

Personopplysningsloven etter 2001 innebærer at alle prosjekter som inneholder personopplysninger og behandles elektronisk har meldeplikt. Personopplysninger er opplysninger og vurderinger kan knyttes til enkeltpersoner, både direkte og indirekte. (Dalland, 2017) Denne masteroppgaven ble meldt til og godkjent av NSD, Norsk senter for forskningsdata. Det ble utarbeidet informasjonsskriv etter mal fra NSD, hvor slipp for skriftlig samtykke var vedlagt. Informasjonsskrivet ble på forhånd sendt til alle informanter. Se vedlegg 1. Det ble innhentet skriftlig informert samtykke i forbindelse med hvert intervju, og det ble i tillegg informert muntlig til hver enkelt informant. Informantene kunne når som helst trekke seg, uten å oppgi noen grunn, frem til oppgaven ble levert til vurdering. En informant leverte ikke samtykke, og intervju ble dermed ikke inkludert.

Siden denne studien benytter semistrukturert datastøttende intervju hvor dataoppbevaring er en sentral del, var det viktig for meg å ivareta høy datasikkerhet. Intervjuene ble tatt opp via datamaskin, for så å bli kryptert samt overført og oppbevart på minnepenn. Minnepennen formateres etter masteroppgaven er ferdig vurdert og studien regnes som fullført.

Alle informanter i denne studien er fullt anonymisert. For mange kan det være viktig å være anonymisert dersom de skal delta i en studie. Det kan være en forutsetning. Dersom dette ikke er klarlagt, kan det føre til at mange takker nei til å delta som informanter. Det er derfor grunnleggende at tiltak rundt anonymisering følges opp og ivaretas. (Dalland, 2017) I denne studien er alle informanter kun navngitt med tall, «Informant 1-4», og det vil ikke bli opplyst om hvilket lag trenerne eller lederne er en del. Med hensyn på anonymitet er all transkribering utført på bokmål, men informantene snakket ikke nødvendigvis bokmål.

4 Resultater

I denne delen av studien presenteres de empiriske funnene etter SDI-analyse av de 4 intervjuene. En oversikt over kodegrupper, hovedtemaer og til slutt konsept er presentert i tabell 1. Se under. Utgangspunktet for resultatdelen er hovedtemaene etter kodingen som er omtalt i metodekapittelet, punkt 3.5. Funnene presenteres i en sammenfattende beskrivelse med sitater fra informantenes uttalelser. Disse sitatene belyser interessante uttalelser fra informantene gjennom hver hovedgruppe. Ved å presentere funnene slik, ønsker jeg at resultatdelen skal gi mulighet for større nærhet til det empiriske materialet i sin opprinnelige form.

Tabell 1: Oversikt analyseprosessen, fra kodegrupper til konsept

Kodegruppe	Hovedgrupper	Konsept
Jobb	COVID-19 direkte som bidragende faktor	<i>«Frafall i organisert idrett omtales som en sammensatt affære, der det er flere forhold og opplevelser i og rundt idretten som virker inn. (Seippel, 2005, s. 42)</i>
Sykdom		
Restriksjoner begrenser mulighet for kamper	Restriksjoner i forbindelse med COVID-19 som bidragende faktor	COVID-19 direkte og restriksjoner i forbindelse med COVID-19 kan gjøre affæren rundt frafall i organisert idrett ytterligere sammensatt»
Avstandsregel		
Restriksjoner begrenser mulighet for aktivitet		
Omstillingsplan	Trenernes tanker rundt tiltak som mulig kan bidra til å redusere frafallet ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden	
Legge til rette for aktivitet		
Tilrettelegging konkurranse		
Klubbsamarbeid		
Flere frivillige		
Se alle og være forberedt på reaksjoner		

4.1 Trenernes oppfatning av mulige årsakssammenhenger for frafall for perioden

Denne kodegruppen omhandler hva informantene tenker rundt ulike årsakssammenhenger mellom frafallet for året som har gått og de to kodegruppene «COVID-19 direkte» og «COVID-19 restriksjoner.» Alle informantene har også opplevd frafall som de ikke relaterer til disse to gruppene. Dette omtales av informantene gjerne som «det vanlige frafallet.» For eksempel at en spiller flytter for å starte på videregående. I flere av informantenes utsagn, er

det i ett og samme sitat nevnt kombinasjoner av årsaker informanten oppfatter som mulige grunner for frafallet. Hele sitatet er da tatt med, for å bevare sitatets opprinnelige og fulle mening.

Videre opplever 3 av 4 informanter et større frafall av spillere for perioden. Den tredje informanten forteller om totalt sett tilsig av spillere til klubben. Sistnevnte informant kommer fra en større klubb, med sentral beliggenhet og flere faste ansatte.

4.1.1 «COVID-19 direkte»

For denne kodegruppen er det samlet sitater fra informantene som kan bidra til å belyse noen årsakssammenhenger med hensyn på om COVID-19 direkte kan være en bidragende faktor for frafall i organisert fotball. Det som ofte går igjen, er at det er sammensatte svar hvor flere ting spiller inn. En av informantene forteller:

[...] noen foreldre har vært sånn, nå er det høyt smittetrykk. Vi holder bare barnet hjemme. Vi har for eksempel noen i familien som... Der det ligger en sykdom eller sånt, ikke sant? Altså type ting som er gjort, der man har lyst til å være forsiktig.
(Informant 2)

I noen tilfeller er det vurdert slik at det ved smittetrykk har vært tryggere å holde barn hjemme. Dette oppfattes som et føre var. En annen informant forteller om noe lignende:

Ja, vi har jo hatt det. [...] Men blant disse lagene som var, som ikke stilte i hele den perioden fra oktober til desember, fordi dem har personer i støtteapparatet, trenerteamet eller lignende som er i samfunnskritiske jobber. Og i tillegg så er det noen som har, i den ene klassen da, så er det en elev som har en alvorlig sykdom som gjør at laget ikke har kunne deltatt på turneringen eller kamper innendørs da. Spesielt innendørs da, pga. smittefare. Også er det jo, i forhold til dette med innendørs og utendørs, så er det sånn at [...] på vintertid, så er det jo ikke spesielt gode forhold for å trene ute. Så vi vet jo at spillere som ikke har trent for hele perioden oktober til nå, fordi at de har ikke kunne trene innendørs i frykt. Altså i gymsaler og lignende. Og i tillegg så har jo [...] vært stengt, stort sett hele vinteren. Det har jo gjort at mange ikke deltar i trening, kamp og lignende. Det igjen betyr jo at vi er jo fryktelig spent på hva tallene viser når vi kommer til oktober 2021. Så det er mange som har hatt en

veldig begrensning, og da også mest sannsynlig en del som har gitt seg på grunn av de begrensningene som ligger der. (Informant 4)

Denne informanten gir et utfyllende svar. Her ser man eksempel på at årsakssammenhenger kan være sammensatte og kompliserte. For eksempel frykt for smitte og mangel på mulighet for å trene ute, hvor smittefaren regnes å være mindre enn dersom man trener inne. Både frykt for smitte og begrensninger i forhold til jobb oppgis her å være mulige årsakssammenhenger. Videre forteller en ny informant:

Jeg vil si i liten grad, men vi har enkelttilfeller av det. Det er gjerne knyttet mot de eldste. For de eldste har gjerne en jobb ved siden av. Hos oss så har vi en [...] Han har gitt beskjed om at han nå i denne perioden fra jul og frem til våren ikke ønsker å trene med oss, fordi han ønsker ikke å utsette seg for den ekstra risikoen som er knyttet til det. Fordi han arbeider på [...] hvor det ikke har vært noe smitte. Og det forstår jeg jo. Det forstår jeg jo. Så uansett hvordan vi hadde lagt det opp og til rette innenfor idretten, så ville det være forståelig. Men i svært liten grad preget.. har gjort at spillere eller trenere har hatt frykt for å møte på trening og gjennomføre treninger. Det er kun de eldste på grunn av jobben og når [...] har hatt en stor smitteoppblomstring. (Informant 1)

Denne informant oppfatter i liten grad at COVID-19 direkte kan være en bidragende faktor. Likevel kjenner han til et eksempel der en spiller ikke ønsket å trene, siden han arbeidet på en plass hvor det ikke hadde vært smitte. Han påpeker at dette har vært gjellende for de eldste spillerne, i kombinasjon med en smitteoppblomstring.

4.1.2 «COVID-19 restriksjoner»

For denne kodegruppen er det samlet sitater fra informantene som kan bidra til å belyse noen mulige årsakssammenhenger mellom frafall i organisert fotball og restriksjoner i forbindelse med COVID-19 i samfunnet. Problemstillingens 1 b): «*Kan restriksjoner i forbindelse med COVID-19 være en bidragende faktor for frafall, og i så fall på hvilken måte?*» Det som ofte går igjen i informantenes svar, er at informantene gjerne har lange utledninger hvor flere årsaker spiller inn på samme tid. En av informantene forteller dette om perioden fra mars til juni 2020 hvor landet var «stengt ned» og det ikke var aktivitet:

Ja, det tror jeg garantert. Også er det slik at når du er i en slik, kan du si fotballboble eller en treningsrutine, så faller du ut av den fra 12 mars i fjor også til langt ut i juni før du får begynne å trene ordentlig igjen. Så faller du ut av disse rutinene. Du får litt andre interesser. Du blir automatisk mer stillesittende. Mer inaktiv. Og når da dette starter opp igjen, så er kanskje spranget mellom de som er ivrigst og har trent på egenhånd, gjort en del ting, blitt litt større som igjen gjør at det er vanskelig å være med. Fordi det kan være den fysiske formen, det kan være ferdigheter, det kan være så mye (Informant 4)

Informanten forteller her at dersom det på grunn av nedstenging og restriksjoner er opphold i aktivitet over en lengere tid, så vil kanskje enkelte spillere være mindre aktiv på egen hånd. Når spilleren senere returnerer, vil det være med en annen forutsetning for å oppnå mestring i fotballen. Slike tilfeller vil kanskje gjøre det vanskeligere for de aktuelle spillerne å være med eller at motivasjonen og lysten for å være med reduseres. Samme informant følger opp med å fordype rundt tidsperspektivet og frekvensen på nedstenging:

Ja, det øker det. Jeg vil si at problem 1 er tidsperspektivet. Altså jo lengere det er stengt ned, så større mulighet er det for at spillere slutter. Poeng 2, eller punkt 2, er at jo oftere du opplever åpning nedstengning, åpning nedstengning, åpning nedstengning, så påvirker det veldig negativt. Fordi at da kommer du gang, også «Jess, nå er det i gang,» også «Nei, nå blir det stengt igjen.» Og den sånn «Start, stopp» tror jeg er en veldig motivasjonsknekk, men soleklart at jo lengere at dette pågår, jo verre blir det. Altså at flere vil falle fra. Uten tvil. (Informant 4)

Her påpeker informanten videre at han oppfatter at dersom en nedstenging pågår over lengere tid, så vil tidsperspektivet ha betydning og flere faller ifra. Videre påpeker informanten at han oppfatter at det han omtaler som flere «start, stop» etter hverandre kan negativt påvirke motivasjonen. En annen informant trekker frem hvordan han oppfatter at de «eldste unge» som fortsatt ønsker å satse, kan miste motivasjonen siden breddefotballen ikke har startet og «den naturlige stigen» ikke er der:

Men jo eldre man blir, kombinasjonen av lek og alvor, den endres gradvis jo eldre du blir. Og en 15-16åring som er ivrig i fotballen, han har fortsatt en drøm om å kunne komme på [...], eller komme på [...] eller å bli som Messi.. eller en Salah i Liverpool. Ikke sant, den drømmen ligger jo i magen. Ja, og det er det å få oppleve da det de har

opplevd nå igjennom et år, det er egentlig bare tull. Det er bare lek. Den «alvoren,» den er ikke. Den seriøsiteten og den profesjonaliteten. Den har ikke vært mulig å gjennomføre. Og spesielt for de eldste unge, fordi at man har tatt bort den «naturlige stigen» opp mot toppen igjennom bredden til voksenfotballen. Ja, og det har gjort at veldig mange 17-18-19åringer har sluttet. Og hvorfor slutter de? Jo fordi de ser at drømmen om Messi og Liverpool, eller hva det skal være, den blir tatt fra dem. De ser bare at, «Ok, vi må vente et år til, før vi får starte.» Da blir det da fort, kjæresten blir viktigere, å få seg en deltidsjobb blir viktigere.. (Informant 1)

Informanten påpeker her at seniorfotballen kan være en arena for ungdomsspillere. For den eldste ungdommen vil seniorfotballen være neste naturlige steg, samt at mange ungdom kan hospitere eller spille fast på seniorlag for å få den treningen de trenger. Denne arenaen og muligheten kan være viktig for motivasjonen. Når man tar bort dette som informanten kaller for «den naturlige stigen,» så kan det være at spilleren ser andre prioriteringer som viktigere. En annen gruppe som informantene nevner flere ganger er studentene:

Men vi har jo hatt mye mindre pågang fra studenter på alle våre lag, enn det vi har hatt tidligere. Og det har jeg jo dessverre ikke noe tall på, men det merker vi at der er det mye mindre pågang, og det betyr jo at det er færre studenter som er i aktivitet. Og dette er jo ikke lokale studenter, men tilflyttede studenter. Og da lurer jo man på, hva gjør disse som egentlig hadde flyttet til [...]? Som hadde tenkt at de skulle studere og spille fotball på bra nivå. Hva gjør dem faktisk? (Informant 4)

Denne informanten oppfatter en mindre pågang fra studenter enn hva det har vært tidligere. Han påpeker at han mener tilflyttende studenter. Videre stilles det spørsmål ved hva de faktisk gjør. En annen informant sier dette om studenter:

Jaja, og selv på «voksen-siden» så har jeg opplevd ting som jeg aldri har opplevd før. [...]. Og det gjør jo at hvert år så har vi ca. 5 studenter fra universitetet som spiller på fotballaget vårt. Du kan si, de utgjør en ca. 25%. Vi er vel en 25 spillere. Så ja, ca. 5 spillere og 25% kommer da fra universitetsmiljøet. Og for første gang så opplever jeg at det er spillere som kommer til oss, startet på universitetet i august i fjor, og tar overgang til oss. Imponerte og var ivrig. Men som da i jula kontakter meg og sier at de har avsluttet studiet ved [...] og de har flyttet hjem til gutterommet. Og de driver ikke med noen idrett. (Informant 1)

I dette tilfellet har informanten fått konkret informasjon fra spilleren og studenten, hvor det fortelles han har avsluttet studie, flyttet hjem og oppgitt at han ikke lenger driver med en idrett. Dette er første gangen informanten opplever et slikt tilfelle.

Videre så er det alle fire informanter inne på viktigheten av ha muligheten for å spille kamper og konkurrere:

Jeg leste gjennom problemstillingen, og i forhold til restriksjoner som kan knyttes til frafall. Det er nok helt sikkert noen som har sluttet fordi de ikke har fått lov til å spille kamp. For mange, så er det å spille kamp det viktigste. Vi hadde ei som sluttet hos oss. På mitt lag. Når det her brøyt ut. Da sluttet hun i mars-april. I august, da begynte hun igjen. Da var det å spille kamper, ikke sant? Og hun er fortsatt med nå, ikke sant? Så det er en.. Den restriksjonen, å ikke spille kamp, ikke på en måte få utløp for det man har lyst til å... det man trener på.. samt det å ikke spille ordentlig fotball på trening. Det med bare pasninger, og ikke være nært og sånt. Da ser jeg at da blir ikke treningsoppmøtet helt.. altså, alle er nok ikke hver gang og like gira hver gang. Det må sies. Det er jo klart at restriksjonene, har nok helt klart ført til at noen har sluttet. For det er klart, det som blir.. det at noen spiller for å ha det artig. Og det som er artig med fotball, det er å spille fotball. Visst man da kun får trening på teknikk, styrke, hurtighet og kondisjon.. så er «artigen» borte. Ikke sant? Så vi har nok noen. Det er relativt få som har sluttet hos oss på grunn av det, vil jeg påstå. (Informant 2)

Informanten er inne på at dette med muligheten for å spille kamper i kombinasjon med avstandsbegrensning har ført til at noen har sluttet. I dette tilfelle kunne faktisk informanten fortelle om et konkret eksempel på en spiller som returnerte når det igjen var muligheter for kamper. Informanten påpeker at i deres idrettslag, så er det relativt få som har sluttet i forhold til restriksjoner. Dette var informanten som kom fra et større idrettslag, med flere ansatte og sentral beliggenhet. Samme informant følger senere opp med:

Ja, jeg tror at i mindre klubber, helt klart har vært et større problem. Rett og slett fordi man har ikke kunne tilrettelagt i så stor grad til god aktivitet innenfor restriksjonene. Eh.. man har heller latt være å ha aktivitet, eller hatt aktivitet som ikke har vært opplevd som bra. (Informant 2)

Dette tolkes av meg som, for idrettslag som har andre forutsetninger, altså som ikke har en gruppe med personer som er fast ansatt og videre har dette som yrke, så kan det være

vanskelig å levere et tilbud, eller levere et tilbud som for spilleren oppleves som bra. For eksempel for klubber med mindre medlemsmasse i utgangspunktet, kanskje en mindre sentral beliggenhet og gjerne at klubben er driftet kun på frivillighet. Videre ut i intervjuet blir samme informant spurt om det er noe han ønsker å legge til. Informanten utdyper da videre hans inntrykk av restriksjonenes konsekvens for seniorlagene, som ikke har fått starte opp.

Det er det jeg tror.. man er litt inne på at man har hatt frafall, og det må man ta inn over seg. Og det er klart at, jeg tror at i vår har vi vært ekstremt heldig på noen områder, med at.. vi har hatt.. vi har gode folk. Vi har gode folk som er god på å samle sine. De har laget gode grupper. De har gode sosiale settinger i de forskjellige gruppene. Det tror jeg er en av årsakene til at vi har klart oss så bra. Men vi ser at det tærer på. Og jeg tror at, den av de tingene som er underkommunisert i det som kommer til å bli en krise for fotballen for unge voksne. Det er underkommunisert. Der vet vi at andre lag her, dem er borte. Dem har ikke hatt noen til å passe på. Dem har kanskje hatt noen til å si, «Det her har vi lov til å gjøre,» det er jo klart. Men dem blir rett og slett borte. De seniorlagene, som på en måte går i 4.- 5.divisjonen, ikke sant, nedover. Der altså, de guttene og jentene der. Spesielt guttene. Der tror jeg det er.. det kommer til å ta mange år før man er oppe og går igjen med lag. Det tror jeg. Det er underkommunisert. Man har sagt at «få breddefotballen i gang,» og det der. Jeg tror det kommer til å bli krise. (Informant 2)

Informanten påpeker at man må ta inn over seg at man har hatt frafall, og videre at han oppfatter at situasjonen tærer på. Han føler at deres klubb, med faste ansatte som har arbeidet med å skape aktivitet og holde gruppene samlet, har vært heldige. Det uttrykkes konkret bekymring for seniorlag i området. Da videre for unge voksnes mulighet for å spille fotball. Seniorlagene, fra og med 3. divisjon og ned, har som kjent ikke kunne spille kamper eller trene med kontakt. Informanten påpeker at dette er underkommunisert. Flere lag som skulle spille breddefotball/seniorfotball, har blitt borte, og det kan ta tid før de igjen klarer å stille lag. En annen informant, en trener for et seniorlag med mange unge spillere, er også inne på viktigheten rundt muligheten for å spille kamper:

Du får ikke lov til å teste ut det du har trent på. Det blir nesten som en student som leser til eksamen i tre måneder, men så får han beskjed om at du får ikke gå opp til eksamen. Vi kan ikke gjennomføre den. Vi får heller prøve igjen til våren. Hvor motiverende er det å sette seg ned å lese på nytt igjen, ikke sant? Så det å kunne avvikle kamper, det

gjelder barne- og ungdomsfotballen og det gjelder voksenalderen. Rosinen i pølsa. Det er jo der du skal prøve å få til det du har trent på og det du har øvd på igjennom trening. Det gjelder jo alt. Det blir som et korps. De som.. en som spiller kornet, dersom han skal stå i ett år og spille på gutterommet, men aldri får prøve å spille det i korpset som han er en del av, fordi at dem er stengt ned. (Informant 1)

Informanten trekker flere paralleller til andre aktiviteter, og setter det dermed på spissen for å få frem sitt poeng. Det å spille kamp, blir en arena hvor du får testet det du har øvd på. Uten dette, vil det informanten omtaler som «rosinen i pølsen» være borte. Informanten oppfatter det videre slik at muligheten for å kunne spille kamper påvirker spillernes motivasjon til å trene. Det trekkes frem at argumentet med kamper er spesielt viktig for ungdomslag og seniorlag:

Ja, det går spesielt på ungdomslagene og seniorlagene som synes at det er veldig kjedelig og ikke få lov til å spille kamper. Barnelagene virker som de klarer seg. Det handler jo om at de trener jo, ikke sant og har kampaktivitet i treningen på en måte, som gjør at de tar det bedre. Men ungdomslag og seniorlag, der er det jo helt krise at de ikke har fått lov til å spille kamper. Det er 560 dager tror jeg, jeg telte over ca. Eller i hvert fall rundt det. Siden A-laget jeg trener sist spilte en obligatorisk kamp. [...] og siden det har vi ikke spilt en obligatorisk fotballkamp. Ja, det er jo over 1 og ½ år og det er.. ja, du kan sjøl tenke deg å ikke få lov til å spille kamper å få lov til å ha på deg drakta på så lang tid. Og det er litt sånn, jeg tipper det er bra mange av unge fremadstormende spillere i diverse klubber rundt omkring, som føler de ikke får spilt kamper og vist seg frem. Og det er kjedelig. (Informant 4)

For mange unge spillere er det å kunne spille kamper en arena hvor de får vise seg frem. For en ung og fremadstormende spiller, så kan dette være av stor betydning. Samme informant er også inne på situasjonen til eldre seniorspillere:

Også har vi sett at de spillerne som er i alderen 26-27 år og oppover, de har gitt seg. Jeg har mistet 4 spillere på seniorlaget, som er i alderen 27 til året eldre. Og de har utelukkende sagt at de føler ikke for å trene 4-5 ganger i uken, og ikke få spille kamper. De føler ikke at det er en god prioritering ovenfor familie og jobb, og de tingene der. Det går jo ikke. (Informant 4)

Seniorlag som satser, har ofte 4-5 treninger i uken. Denne informanten har utelukkende blitt fortalt av 4 spillere i alderen 26-27 år og oppover at når det ikke er mulighet for kamper, så føler de ikke at denne prioriteringen blir rett overfor familie og jobb. Det at andre ting blir viktigere når ikke muligheten for å spille kamper er til stede, kan også denne informanten fortelle om:

Ja, dem liker å satse. Dem liker seriespillet og det å dra på turneringer og slikt. Det å kunne dra på treningsleir. Sånne ting som vi hadde planlagt. Heller om det ikke var ferdig planlagt, så var det ideer som vi jobbet med. Og det er jo klart at akkurat de tingene påvirkes jo veldig av en nedstenging. Det er jenter som i fjor, jo i fjor var året dem fylte 18. Da gikk dem nest siste året på videregående. Så nå går dem siste året på videregående og jobber mye med skolearbeid. Veldig mange av dem har deltidsarbeid i tillegg. Da å bruke veldig mye tid på fotball, og samtidig ikke få muligheten til å konkurrere rett og slett, så bruke dem tid på andre ting dem kan. Da prioriteres fotballen ned. (Informant 3)

Denne informanten er inne på noe lignende. Når man ikke har muligheten for å konkurrere, så kan det være at andre prioriteringer føles mer fornuftig. Dette kan være tiden som brukes på skole gjennom siste året på videregående. Uten mulighet for å konkurrere, så prioriteres fotballen ned. Denne informanten nevnte også turnering og treningsleir som konkurransearena. En annen problemstilling i retning mulighet for konkurranse og kamper, har vært begrensningen rundt å spille kamp mot lag utenfor egen kommune. En informant sier:

[...] er jo heldig, for her har vi jo mange lag internt. Men de som nå ikke får lov til å spille internt, der er det jo kritisk altså. Der er det mange lag som trekker seg. I distriktsområdene. Jeg tror det er 4 lag som jeg har fått melding om, som har gitt seg i barne- og ungdomsfotballen, fordi dem rett og slett ikke klarer å stille lag lengere og dermed har trukket seg ut av seriespillet. Men det kan jeg sjekke opp, men i hvert fall det er et bekymringsfullt frafall. (Informant 4)

Denne informanten representerer selv en klubb med sentral beliggenhet, hvor det igjen er mange mulige lag å spille mot innenfor kommunen. Han omtaler lag som ikke har mulighet for å spille mot andre lag internt i sin kommune, da mange kommuner i distriktet har ofte ikke

mer enn bare ett juniorlag. Disse kan da ikke spille kamper mot andre lag. En annen informant beskriver denne situasjonen:

For det er ganske få lag i aldersklassene. Særlig på jentesiden da. Så vi kan ikke spille mot noen. Vi har i nabokommunene, men dem har ikke vi lov til å spille mot, fordi dem er i en annen kommune. Så det blir på en måte helt tåpelig. (Informant 3)

Denne informanten er trener for et lag i en slik situasjon. Han presiserer at det er få lag i aldersklassene. Spesielt få lag på jentesiden. I informantens tilfelle er det faktisk lag i nabokommunen, men de har ikke lov til å spille mot hverandre. Han uttrykker frustrasjon rundt situasjonen.

En annen informant er også en konkret situasjon med et juniorlag i hans klubb, hvor mange mistet motivasjonen, da å reise til en lenge planlagt turnering ikke lenger var mulig:

Også er det slik at 2004-2005 gutter som mistet 13 spillere bare i sommerperioden, de hadde planlagt ei turnering til [...] i fjor sommer, som dem hadde spart til i flere år. Den turneringen røyk jo, og da var det mange som umiddelbart mistet all motivasjon for å.. Ja, så det er, der ser vi at frafallet hadde vært betydelig mindre uten korona. Det ser vi. I hvert fall om vi sammenligner tallene fra tidligere år med fjoråret. For vi har jo medlemstallene fra de ulike årsklassene. (Informant 4)

Her nevnes konkret en turnering som laget hadde planlagt å reise til. Dette var en utenlandstur som var spart til i flere år, og hvor planleggingen hadde pågått siden sommeren før. Når denne turneringen ikke ble gjennomført, så var det flere som mistet motivasjonen. Treneren påpeker at laget sommeren 2020 da mistet 13 spillere. Dette var betydelig mer enn samme årsklasse for året før, altså i 2019. Denne informanten forteller hvordan generell mangel på kamper var spesielt kritisk for dem:

Der trente jeg dem, og etter hvert så ble de veldig god. Det gjør jo også noe med selve gruppa. I den forstand at dem er veldig treningsvillig og legger mye i det. Det har trent ganske mye og vant [...]. Kanskje de to største tingene. Ehm og det gjør at det blir en veldig ambisiøs gruppe. Vi har vært på mange turneringer. Jeg vet ikke, men jeg tror ett år så spilte vi 120 kamper. Sånn at det er på en måte veldig høgt aktivitetsnivå. Og når korona da kommer.. For den gruppa, så blir det da.. Det dem spiller for, det er jo konkurransemomentet. (Informant 3)

Informanten beskriver et lag som var vant med en stor mengde kamper og høgt aktivitetsnivå. Informanten beskrev dette som et lag som hadde vunnet mye. Når korona inntraff, så ble mengden konkurranse endret. Mengden kamper gikk fra mange til veldig få, eller ingen. En annen problemstilling kan være at lag mister spillere til andre lag i divisjoner opp, som har vært «åpen». En informant forteller:

Ja, det tror jeg absolutt. Og det kan jeg relatere til i forhold til det A-laget som jeg trener. Det er jo antallsfrafallet litt mindre fordi at vi har jo tilpasset. På et seniorlag så henter du jo nye spillere når du mister noen. Men det vi ser, er jo at fra koronaen sin start, så er det jo flere som har valgt å flytte og forsøkt å ta det steget opp [...] med en gang i stedet, siden de i ny klubb for eksempel kan ha mulighet for å spille 2. divisjon. Som har vært åpen. (Informant 4)

I noen tilfeller har spiller forsøkt å «ta steget opp» til 2. divisjonen med en gang, hvor det har vært mulighet for kamper og trening med kontakt. Denne informanten utdyper også hvordan avstandsbegrensningen kan påvirke motivasjonen:

Fordi de restriksjonene og den avstandsrestriksjonen når du spiller fotball, den ødelegger så vanvittig mye. Fordi det er så lite givende. Og spesielt mtp. at det er så lite tid før den avstanden er brutt, på en måte. Det virker helt meningsløst å spille fotball da. Det er viktig å presisere at meteren i seg selv er ikke meningsløs i et smittevervperspektiv, men i fotballen så gjør det at spillet blir meningsløst når regelen om avstand er der. Ja, også er det slik at fra når du er liten, det ser vi på gutter og jenter som er yngre, altså fotball er en lek og du har leket den i mange år. Når du endrer det til å være pasningsøvelser og til å være en meters avstand og statiske ting, så er ikke fotball den leken lengere. (Informant 4)

Informanten påpeker her at avstanden er meget viktig i et smitteperspektiv. Dette er viktig å presisere. Men i en fotballsammenheng, så tar det veldig kort tid før den avstanden er brutt. Dette gjør også at spillet ikke blir det samme. Det blir mer statisk. Videre kan fotballen være noe man har vokst opp med. Noe man har spilt siden man var liten, blitt vant med og drevet med i mange år. Når den organiserte fotballen endres til å være pasningsøvelser og statiske øvelser med avstand, så blir ikke fotballen lengere den leken man har vokst opp med. En annen informant påpeker begrensede muligheter når man ikke kan være i dueller. Altså ved regel om avstand:

Og i hvert fall når vi har trent fire ganger fast i uken i flere år. Det er begrenset hvor mye du kan tilrettelegge når det ikke er mulighet for å være i dueller. Når du trener en gang i uken, så bør man i hvert fall få til en skikkelig økt. Kanskje gjør dette at man var ekstra sårbar, at man var i en slik situasjon som dette. (Informant 3)

Her påpeker informanten at laget tidligere hadde fast hadde trent fire ganger i uken. Ved avstandsregel ble dette redusert til en gang i uken. Mulighetene ble mer begrenset enn tidligere. Informanten spekulerer i at denne situasjonen kanskje gjorde at laget var ekstra sårbar. Videre følger samme informant opp med:

Men litt av problemet er jo at flere av disse har jo gått i klasse sammen. Dem har gym sammen. Men dem får altså ikke trene fotball sammen. Og da blir det på en måte... hva blir min rolle som trener, i en sånn sammenheng? Når jentene kan være på skolen sammen, ha gym sammen, osv. Men så får dem ikke lov til å spille fotball? Dem kan bare gjøre øvelser. Og det blir på en måte en sånn rolle man settes i som trener, der du skal forklare noe som er ulogisk. Og det... du kan si at sånn sett, så ble det en slitasje for jentene, selve restriksjonene. Fordi dem var vanskelig å forstå. I hvert fall i vårt område. Det gav ikke mening. Fordi dem hadde så mange andre arenaer der dem var sammen uansett. Særlig da skole. Der dem var i lag, heile tiden. (Informant 3)

Informantens oppfatning er at avstandsbegrensningen skapte slitasje på laget han trente, siden de ikke kunne trene skikkelig, men likevel gikk i samme klasse og på den måten uansett for eksempel hadde gym sammen. Informanten fikk inntrykk av at dette ble ulogisk og vanskelig å forstå for spillerne. Samme informant kommer videre inn på hvordan avstandsbegrensningen påvirket motivasjonen for deres tilkommende spillere fra nærområdet:

Og det er jo klart at det tar jo også motivasjonen, når du skal kjøre da. Som jeg har vært inne på, vi har hatt tilkommende spillere fra nærområdet [...] og slikt. Når det har vært vanskelig å holde lag oppe der i den alderen, så kommer dem til oss. Så det er jo et godt utgangspunkt for å ha et bra miljø, men når du da skal kjøre for eksempel 45 min, også får man ikke gjøre annet enn å trene med avstand. Man får ikke spille på trening. Og det er noe du har sett frem til, så gjør det noe med motivasjonen. (Informant 3)

For tilkommende spillere med lengere reisevei, oppfattet treneren at det gjorde det noe med motivasjonen for disse når man ikke kunne spille på treningene, men var begrenset til øvelser

med avstand. Det man ser frem til er jo å spille. Samme informanten er også inne på muligheten for differensiering ble påvirket.

Ja, det har vært vanskeligere enn det kanskje høres ut i utgangspunktet, fordi at når man blir færre på trening, eller på en måte når mangfoldet blir borte, da blir også mulighetene til å differensiere veldig begrenset. Og det har vi jo, altså at, vi har færre å ta ut av, i ulike situasjoner, og da blir det dårligere tilpasning. Det har påvirket oss på den måten. Altså at det blir dårligere tilpasset til hver enkelt fordi at vi blir færre. Mulighetene har blitt begrenset underveis. Noe som en del av restriksjoner, og noe som en konsekvens av færre deltakere. (Informant 3)

Mulighetene for å differensiere har blitt begrenset underveis. Med etter hvert færre deltakere på trening i kombinasjon med restriksjoner, så er det vanskeligere å tilrettelegge treningen for hver enkelt. Mangfoldet ble borte. Dette har gått ut over kvaliteten og tilpasningen til hver enkelt.

4.2 Trenerens tanker rundt tiltak som mulig kan bidra til å redusere frafall ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden

Denne kodegruppen omhandler hva informantene tenker rundt tiltak som kan bidra til å redusere frafallet i fotballen ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden. Her kom det mange gode innspill på den politiske fronten. Denne delen av studien er likevel begrenset inn mot det som en trener og idrettslaget selv kan påvirke. Alle informantene virket enig i at det er viktig at man lærer av dette, men at det er vanskelig å komme med konkrete planer siden man på forhånd ikke vet de ulike variablene ved en lignende situasjon i fremtiden. Dette begrenses til de rammene som man har hatt for perioden med COVID-19. En informant uttalte:

«Ja, jeg tror det er viktig at, på lik linje med resten av samfunnet, så må fotballen også lære av dette. Og vi må ha planer. Når det er sagt, så er det veldig vanskelig å lage en plan for hvordan du skal trene i et sånt korona-perspektiv, for det er så veldig avhengig av gruppen. Og antallet. Og hvilke trenere du har. Men at det er viktig å forberede seg,

og at det er viktig å kjapt kunne omstille seg og se denne viktigheten av å skape trygge aktiviteter. Det tror jeg er viktig.» (Informant 4)

Informanten anså det som vanskelig å lage konkrete planer, men påpeker viktigheten av å likevel ha planer. Planer som retter seg mot å kunne omstille seg og skape trygg aktivitet. Dette kan implementeres i en Sportsplan eller andre styringsdokumenter. En annen informant følger opp med:

«På et eller annet vis, så tror jeg at det å ha gode rutiner i bunnen. Sørge for at man har en plan. Sørge for at man har gode treningsopplegg. Sørge for at man har god dialog med trenere og med foresatte. Har plattformer for distribusjon av informasjon Sann at det er lettfattelig og lett brukt, for å si det slik. Det tror jeg man liksom skal ta med seg. Også skal man i hvert fall ta med seg det å være offensiv.. å være på tilbudssiden som klubb i forhold til hvordan vi kan bidra til at du får gjennomført din trening innenfor dine rammer.. eller retningslinjene og rammene som ligger til grunn. Det tror jeg er det viktigste man tar med seg. Det er avgjørende for at man skal kunne opprettholde både medlemsmasse og aktivitet» (Informant 2)

Denne informanten fulgte opp med å påpeke viktigheten av at man faktisk har en plan og gode rutiner som ligger til grunn. Dette kan blant annet være plan og rutiner for treningsopplegg, dialog med trenere og foresatte og lettfattelig distribusjon av informasjon. Informanten påpeker også viktigheten av å være på tilbudssiden og skape en aktivitet som er innenfor rammene til både spillere så langt det lar seg gjøre og innenfor eventuelle retningslinjer som ligger til grunn. Samme informant følger videre opp med:

All aktivitet er bedre enn ingen aktivitet. Og da tenker jeg også.. ja vi har i klubben satt søkelys på å prøve og ha fotballkvalitet i det vi har holdt på med. Men, det viktigste har vært å ha aktivitet. Om ikke akkurat det fotballfaglige og kvaliteten på innholdet i forhold til at det er ordentlig god utvikling i dine fotballferdigheter. Så har det vært mye viktigere i den kommunikasjonen «meg og du.» Gjør noe sammen. Spill fotball. Ikke sant? Møt hverandre. Ikke mist kontakten. Ikke la folk sitte hjemme. Det har vært det viktigste. Og det tror jeg er det viktigste man skal gjøre fremover også. Sørg for å prøve og ha.. hva man skal si om denne sosiale delen.. Sørg for at folk får se hverandre. Ikke bare bak en skjerm. Ja, ja.. vi driver med lagidrett, og da er det fint å være i lag. Tenker jeg. (Informant 2)

Budskapet som følges opp med her, er at selv om klubben forsøker å ha søkelyset på å ha «fotballkvalitet» i det som gjøres, så er samholdet som er det viktigste. At det faktisk er aktivitet, og all aktivitet er bedre enn ingen aktivitet. Dette tolkes til at dersom det er perioder hvor restriksjoner ikke tillater fotballaktivitet, så er det likevel viktig med aktivitet som styrker samholdet og bygger opp rundt at gruppen holder sammen. En annen informant følger opp med et veldig likt synspunkt, men en vinkling som spesielt hensyntar barn og unge:

Som en trener kan påvirke. Ja, da vil jo jeg satt fokus på at dersom det lov til å trene, gjennomfør trening. For guds skyld. Fordi all aktivitet er god aktivitet. Og vil være etterspurt i en slik situasjon. Altså, uansett i hvilken krise det er. Uansett, så er det utrolig viktig for barn og ungdom å ha en arena hvor de kan være barn og ungdom. Altså, å drive med det som de har mest lyst til. Det er de færreste som har lyst til å gå på skolen hver dag, og sette seg ned og lese og pugge til en prøve. De fleste vil jo heller gå ned på løkka eller, eller ta med seg musikkinstrumentene sine og gå inn på musikkrommet og øve til neste plate, eller.. Altså, det ligger jo i barn og ungdoms natur. Eeh.. sånn at, mitt største råd, og som jeg har erfart igjennom året, er at så langt det er mulig, gjennomfør aktivitet. (Informant 1)

Informanten vektlegger viktigheten av at det faktisk eksisterer et tilbud for barn og unge, og i den forbindelse er all aktivitet god aktivitet. Dette ble sagt i sammenheng med barn og unge og arenaer hvor de føler mestring. Det er ikke alltid barn og unge opplever mestring på for eksempel skolen, og organisert idrett kan være en viktig arena for barn og unge i den forbindelse. En annen informant forklarer hvordan de omstilte seg og kom hurtig i gang med en form for alternativ aktivitet:

Ja, du kan si, til å begynne med, så fikk man jo ikke møtes. Og det var vel ikke mange dagene etter alt var stengt ned, så oppdaget vi Zoom. Og da begynte vi å invitere gruppe på gruppe, og trenere begynte med Zoom. Vi hadde Zoom-trening, det var styrketrening, altså det var type egentrening. Vi var... andre uken etter utbruddet, så var vi ute og filmet instruksjonsvideoer. Som vi delte. I forhold til det med teknikk, ikke sant? Hurtighet, ehm, etc. Så det var spesielt sånne ting. Veldig fotballrelatert og forebyggende styrke. Sånn som typisk egentreningsaktivitet da, som er viktig at alle får. Ehm, og etter hvert som det ble lov til å være 5 stk. i en gruppe, da var det jo øvelser og banetildeling. Alt var klart i det øyeblikket der. Da det ble åpnet opp. Sånn at trenere var forberedt på hvordan gjennomføre økter. Få rammene på plass, og hva kunne dem

gjøre som også var fotballfaglig fornuftig. I forhold til at man faktisk fikk øvd på noe spesifikt. (Informant 2)

Informant 2 forklarer her hvordan de blant annet startet med alternativ aktivitet som egentrening via Zoom i påvente av at man fikk lov til å møtes. Med en gang det var mulighet i forhold til restriksjoner, så ble banetildeling og øvelser gjennomført. Rammene var da allerede på plass. Informant 4 vektlegger også dette med viktigheten av å lage aktivitet når det er mulighet. Han vinkler dette videre mot at det kan lages kamparenaer, hvor spillere får mer kamper i løpet av en sesong. I dette sitatet forklarer informanten hvordan det ble lagt opp til kampaktivitet gjennom så kalte «kampturneringer.»

Tiltakene tror jeg vil være først og fremst, du må lage aktivitet. Du må sørge for at, når anledningen er der, så må du lage nok aktivitet og la dem spille kamper. Disse kampturneringene som jeg arrangerte, de var jo veldig populær. Og det er jo.. når turneringer forsvinner og det er veldig få seriekamper, så risikerer du jo at enkelte spillere uansett alder da, har gått to år og kanskje spilt 12 seriekamper. Normalt så spiller du kanskje 40 kamper, eller noe lignende. Og den perioden du har mulighet til å ha aktivitet, altså kampaktivitet, så må du legge opp til kamper. Du må spille kamper mot lag slik som det er tillatt, også må du lage små arenaer for å møtes. Et sånn her aspekt som ofte undersnakkes litt i fotballen og i idrett generelt er det at, ja det er lek og alle skal være med og det er viktigst å ha det gøy. Ja, men du må ikke glemme at fotball er en konkurranseidrett. Du ønsker å konkurrere. Du ønsker å måle deg mot andre. Dersom du ikke får gjort det, så forsvinner en så viktig del av fotballen. Derfor må du sørge for at når muligheten er der, så må du konkurrere mest mulig. Så klubbene må sørge for å ha aktivitet, trenerne må sørge for å få spilt mest mulig kamper, også må vi som er klubbledere og ansvarlig må lage arenaer for kamper. Det jeg tror er det som er enkeltstående er det viktigste tiltaket, er å skape en kamparena. (Informant 4)

Informant beskriver her hvordan det kan gjennomføres aktivitet i form av «kampturneringer.» Utfordringen kan da være å finne tilgjengelige lag å spille mot. Men for noen klubber kan dette for eksempel finnes internt i klubben eller i nærområdet. Dersom det er klubber i nærområdet, kan det kanskje også finnes muligheter for å samarbeid. Dette kan for eksempel gjøres gjennom en felles møteplass for klubbene i området. Informant 4 utdyper her hvordan de i deres tilfelle har gjort dette:

Også er det viktigste med dette samarbeidet mellom klubbene, det er at det er møter. Som sikrer klubbene en møteplass, som igjen gjør at vi møtes ved jevne mellomrom og diskuterer utfordringer og muligheter for fotballen i området. Og det er klart, at i koronaperioden, så har dette dreid seg om å ha en felles front på hvilken type aktivitet, når tid det åpnes for aktivitet, smittevern osv. (Informant 4)

Informanten forteller her hvordan møter mellom klubbene sikret en møteplass hvor blant annet utfordringer i fotballen kunne diskuteres og hvordan denne møteplassen hadde blitt brukt for å diskutere utfordringer i koronaperioden. En annen informant forteller om noe lignende i hans klubb:

Tidlig så var klubbene samlet for å diskutere hvordan man skulle sette i gang aktiviteten. Alle klubbene i samarbeid med idrettsrådet i [...] samlet seg når man begynte å vurdere og åpne opp for trening. I fjor i mars. Og alle klubbene var enig om hvordan man åpnet, sånn at ikke en klubb begynte med full åpning for alle. Og andre som lot være. Og noen begynte med en del. Så vi ble enig om at ingen begynner med trening før. Og når man begynner, så begynner man maksimalt med gruppe A. Ikke sant? Sånn at ikke, dersom vi hadde begynt.. Dersom vår klubb hadde åpnet for trening for barnelagene, så vil jo de andre klubbene rundt oss oppleve et vanvittig press fra sine medlemmer, om «hvorfør får ikke våre barn trene når dem trener [...]?» Ikke sant, så da ble klubbene enig om at vi åpner opp om trening for ungdom fra dato sånn. Om klubbene ønsket å åpne opp da eller ikke, det er likegyldig. Men det ble åpnet opp for at da starter vi. Også starter vi ikke opp med barnefotball før to uker etter det. Ikke sant, og da forhold alle klubbene seg til det. Også åpnet man ikke opp før det. Og barnefotballen to uker etter. Og at det var likt for alle klubbene, det opplevdes tror jeg som at man ikke får en slik skjev fordeling av hvem som gjør hva og hvorfor får ikke vi lov. Det blir fort dårlig stemning. Så det var en veldig bra ting som ble gjort akkurat når man satte i gang, og det at klubbene samarbeider om slike ting, fører jo også til at man snakker om hvordan ting fungerer. Hvordan gjør man om ulike tiltak, også videre. Så sånn sett, samarbeidsklimaet mellom fotballklubbene i [...], det er godt. Det er veldig bra. (Informant 2)

Gjennom samarbeid med idrettsrådet, samlet klubbene i området seg for å diskutere hvordan de skulle koordinere gjenåpningen av fotballen etter nedstengningen i begynnelsen av 2020.

Dette åpnet opp for at klubbene pratet sammen om hvordan ting fungerer og hvordan ting håndteres i de ulike klubbene. Dette bidrog til samarbeid mellom klubbene.

Videre er veldig mange klubber er også driftet kun på frivillighet, og en annen informant beskriver det som vanskelig å strekke til som frivillig i en slik situasjon med hensyn på tiden og kapasiteten en frivillig har disponibel:

Du får jo en utfordring for oss som er 100% frivillig i det. Altså, vi har jo ingen ansatte og på en måte.. ingen som jobber med dette. Det er jo kun frivillige, og det er klart at i en slik situasjon, så vil du ikke ha den tida. Som regel er du i en jobb, som du kanskje må følge opp enda tettere i en slik situasjon. Og du vil ikke ha den kapasiteten.

(Informant 3)

For frivillige er det en utfordring med hensyn på tiden de har mulighet for å legge i rollen. Dette kan være utfordrende. Spesielt for idrettslag som kun er basert på frivillighet og videre ikke har noen fast ansatte som kan følge opp prioriteringsområder. En annen informant praterte om hvordan arbeidsmengden kan fordeles på flere frivillige:

Også er det siste rådet, det er å kanskje engasjere flere. For i en slik situasjon, så trenger du kanskje ekstra hjelp. Du trenger kanskje noen til å rengjøre utstyret, skaffe antibac...eeeh, eller hva det skal være.. og folk har jo gjerne mye tid, fordi det er mye som er nedstengt og folk er mer tilgjengelig. Og mange er villig til å bidra. Så engasjer flere folk rundt deg. Og prøv å legge til rette for så god aktivitet som mulig. (Informant 1)

Informanten presenterer her en annen vinkling. Det kan være flere som er mer tilgjengelig i en slik tid, og samtidig ville vært villig til å bidra. Det kan være enkle oppgaver som rengjøring av utstyr. Dette kan gjøre arbeidsbelastningen for frivillige mer overkommelig.

Videre for denne perioden har det vært diskutert hvordan ulike ting i forbindelse med nedstenging kan påvirke den psykiske helsen. En informant har også en erfaring her, som han beskriver slik:

Også er det å se enkeltindivider, for at i en slik situasjon, så er det.. vil folk reagere ulikt og man vil komme opp i situasjoner hvor folk.... Eeeh, opplever ting som et tap. Det kan gi psykiske ringvirkninger som man ellers ikke ville oppleve. Og at folk er lei og vil slutte med fotball eller idrett, det er helt normalt. Det skjer hvert år. Det er ikke

noe vi reagerer på. Noen blir vi kanskje litt overrasket over, og noen blir vi mindre overrasket over. Men i en krisesituasjon, så kan det være at folk slutter, ikke fordi de er lei, men fordi at de får en avmaktfølelse og en oppgittfølelse.. Altså, det blir en.. Hele situasjonen bak. Så det å være mer oppmerksom på enkeltindivider, fordi at det kan være andre ting enn akkurat det at man går lei..[...] Ja, og det som har vært spesielt i år som jeg aldri har opplevd før, og som gjør at jeg er bekymret for ettervirkningene, det er jo da det psykiske og fysiske ringvirkningene av denne nedstengingen på sikt. Og som vil ramme den kommunale og lokale helsetjenesten. Både innenfor psykisk og fysisk helse. For jeg har jo opplevd nå, og det har jeg ikke opplevd før, hvor vi har en spiller hvor vi har vært fysisk inne og måtte hjelpe og satt i kontakt med folk som er i stand til å hjelpe, veilede og bistå på et annet plan enn det vi er i stand til innen idretten. (Informant 1)

Informanten beskriver her viktigheten av at man som trener ser alle enkeltindivider. Dette var sagt i forbindelse med at en spiller i spillergruppen hadde behov for oppfølging av det offentlige. Som fotballtrener er det viktig å se alle, men denne informanten påpeker at dette kan være ekstra viktig å ta med seg i en periode hvor det er krise i samfunnet.

4.3 Oppsummering resultatdel

I resultatdelen er empiriske data presentert sammenhengende etter SDI-analyseprosessens hovedtemaer. *Trenernes oppfatning av mulige årsakssammenhenger for frafallet (1)* og *Trenernes tanker rundt tiltak som kan bidra til å redusere frafallet ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden (2)* De empiriske dataene presenterer noen mulige årsakssammenhenger, samt noen av informantenes tanker rundt tiltak som kan være nyttige ved en lignende situasjon i fremtiden. Resultatene indikerer at årsakssammenhengene for frafallet i fotballen kan være kompliserte (Seippel, 2005) og at COVID-19 direkte eller restriksjonene som følge av COVID-19 kan komplisere prosessen rundt frafall i organisert fotballen ytterligere. Videre er tanker rundt tiltak som kan bidra til å redusere frafallet ved en eventuelt lignende situasjon i fremtiden vanskelig å planlegge konkret allerede nå, da det vil avhenge av mange variabler, som man på forhånd ikke vet.

5 Diskusjon

Olav Dalland skriver at det å drøfte er å granske, å ta for seg og diskutere noe fra forskjellige sider. (Dalland, 2017, s. 143) Et realistisk syn på verdien av egne data er en forutsetning for å trekke riktige konklusjoner. Når man tolker resultatene, er det viktig å ta med seg svakheter som man vet hefter ved gjennomføringen. (Dalland, 2017, s. 145) Når vi går over fra å presentere data, til å tolke data, må det gå klart frem at nå bringer vi inn være egne synspunkter. (Dalland, 2017, s. 146) Videre bemerker Dalland at det er i denne delen av oppgaven man skal vise hva man har lært av prosjektet man har gjennomført, samt få frem hvordan denne kunnskapen henger sammen med allerede eksisterende kunnskap på området. (Dalland, 2017, s. 143) Diskusjonsdelen av en oppgave bør med andre ord vise til sammenhengen mellom teoridel og resultatdel. Denne delen av oppgaven setter derfor resultatene fra intervjuene av de 4 trenerne og lederne opp mot teoridelen. Videre sees det kritisk på mulige sammenhenger fra ulike sider.

COVID-19 direkte:

For det som trenerne og lederne forstår som årsakssammenhenger som kan knyttes direkte til COVID-19 var resultatene for denne studien todelt. Spillere som ikke stilte av en sammenheng knyttet til sykdom og spillere som ikke stilte i en sammenheng knyttet til jobb.

Det ble blant annet nevnt tilfeller hvor et lag ikke kunne stille over en periode med høyt smittetrykk, da en spiller på laget hadde en alvorlig sykdom. Spørsmål som da kan avdekke om dette er et ekte frafall, og videre om frafallet eventuelt kan være av negativ karakter kan være: Hva gjorde dette laget og denne spilleren etterpå? Returnerte de til den organiserte fotballen etter smittetrykket ble redusert? Fortsatte de å være fysisk aktiv og sosial, slik at dette ikke kan sees på som «ekte frafall?» Seippel legger til grunn at for ekte frafall, så forutsetter dette for det første at en person ikke lenger er medlem av et idrettslag/med i organisert fotball. Denne personen må også være ikke fysisk aktiv, samt ikke sosialt aktiv. (Seippel, 2005, s. 36) Videre, en informant oppfattet det slik at tidsperspektivet på en nedstenging samt antall nedstenginger kan være faktorer som påvirker spilleres motivasjon. Da dersom et smittetrykk pågår over lengere tid, slik at spillere i slike situasjoner ikke kan delta i organisert fotball over denne perioden, kan det da være vanskelig for spilleren å returnere når smittetrykket tillater det? Dette med hensyn på fysisk form, teknikk, lagfølelse,

med mer. Studien til Drummond et. al. har også lansert en hypotese rundt at jo lengere idretten er «stengt ned», jo større er sannsynligheten for at det falles fra. Dette kan til slutt føre til «en tapt generasjon.» (Drummond et al., 2020) Videre omtaler Goulds modell rundt frafall som prosess, er basert på tre steg. Første steg omfatter hvordan selve frafallet forløper og utvikler seg. (referert i Seippel, 2005, s. 12) Dersom en spiller da i første omgang returnerer og fortsetter på laget, men opplever mestring i mindre grad pga. opphold i deltakelse av aktivitet, hvordan vil dette påvirke spilleren og spillerens motivasjon i det lange løp? Hva om dette skjer over lengere tid? Eller dersom det skjer flere ganger, slik at det blir en situasjon med flere «start, stop» hvor spillerne på laget kanskje ikke trener på egenhånd? Kan dette påvirke motivasjonen til spillerne? Tredje steg i Goulds modell for frafall bygger på rene cost- benefit resonnementer. Kan det hende man slutter fordi man ønsker å benytte tid på andre sosiale arenaer? Gould viser til at denne typen frafall reflekterer negative erfaringer. (referert i Seippel, 2005, s.12) Dette kan være at det ikke er gøy og at man ikke opplever nok mestring, ol. I det konkrete tilfellet som informantene har nevnt i denne oppgavens resultatdel, så gav informantene uttrykk for at laget returnerte når smittetrykket ble lavere. Dette var rundt årsskiftet 2020/2021, og det ble ikke utdypet av informantene hva han forstod som den langsiktige konsekvensen for spillerne.

Videre har også to av informantene nevnt spillere som i en lengere periode ikke har møtt i sammenhenger knyttet til jobb. Det ene tilfellet var en spiller som i jobbsammenheng pendlet til en plass hvor det har vært smittefritt, og derfor ønsker å minimere risikoen for å bringe med seg smitte når spilleren pendler hjemmefra. Dette for våren 2021. Hva gjør spilleren fremover? Returnerer han? Fortsetter han å være fysisk aktiv og sosial på andre arenaer? Videre var det av informant nevnt at dette gjaldt en spiller som var litt eldre. Seippel omtaler frafall som en sammensatt affære. (Seippel, 2005, s. 42) Dersom spilleren ikke returnerer, kan det være andre grunner som også spiller inn? Kan det være andre grunner som kanskje var viktigere, for eksempel at spilleren egentlig ønsket å dyrke en annen interesse? Dne andre informantene som hadde et eksempel i denne sammenheng, nevnte et helt lag som ikke hadde aktivitet over en periode, da treneren hadde en samfunnskritisk jobb og vurderte det slik at det var tryggest å holde seg i ro gjennom en periode med smittetrykk. Dette rundt tidspunktet julen 2020. Informantene gav uttrykk for at treneren var tilbake etter dette. Spillerne på dette laget var i så fall i ettertid både fysisk aktive og sosiale gjennom den organiserte fotballen. Videre, med et opphold i aktivitet, hvordan påvirket dette laget? Kan det ha hatt en effekt i det lange løp?

Informantene hadde få eksempler hvor det kunne diskuteres om COVID-19 direkte kunne bindes til frafall. De tre tilfellene som informantene hadde eksempel på, gjaldt spillere som har hatt opphold i deltakelse ved høyere smittetrykk i området. Informantene har beskrevet oppholdene som korte, og i forbindelse med underliggende sykdom eller i sammenheng med jobb og ønske om å være forsiktig. Videre de eksemplene som de kunne bidra med, er slik jeg ser det eksempler på situasjoner hvor spillere er mulige aktive og sosiale på andre arenaer over en periode, men returnerer når forholdene tillater det. Eventuelt kan de være fysisk aktive og sosialt passive, eller fysisk passive og sosialt aktive. Dette med utgangspunkt i Seippels typologi over adferdstyper. (Seippel, 2005, s. 36) Videre skriver Seippel at frafall må sees på som en prosess. Hvordan kan disse oppholdene i deltakelse påvirke spillerne i det lange løp? Drummond et al. har publisert en hypotese rundt at lengden på opphold spiller en rolle. (Drummond et al., 2020) Dette er et område hvor det vil være behov for videre kunnskapsutvikling.

COVID-19 restriksjoner

Problemstillingen for punkt 1 b) var følgende: «*Oppfatter fotballtrenere og fotballedere at restriksjoner i forbindelse med COVID-19 i samfunnet kan være bidragende til frafall i organisert fotball, og i så fall på hvilken måte?*» Resultatdelen for 1 b) førte til følgende kodegrupper: *Restriksjoner begrenser mulighet for kamper (3), Avstandsregel (4), Annet restriksjoner (5)* Det som skilte seg ut for denne delen, var at en informant oppfattet for sin klubb hadde restriksjoner generelt i liten grad bidratt til frafall. Denne informanten representerte et idrettslag med stor medlemsmasse, sentral beliggenhet og en gruppe ansatte. De resterende 3 informantene var alle fra idrettslag med mindre medlemsmasse, hvor de fleste med tilknytning til idrettslaget var der kun av frivillighet. Disse 3 informantene oppfattet restriksjoner som noe som helt klart kunne bidra til frafall i organisert fotball. Kan grunnen til denne forskjellen være at klubbene har ulike forutsetninger for å håndtere situasjoner, slik som situasjonen i dagens samfunn? Kan for eksempel en klubb med en gruppe ansatte ha bedre forutsetninger enn det en klubb som er driftet på frivillighet?

Videre for kodegruppe (3) som omfattet restriksjoner som begrenser muligheter for kamper var det mange innspill i resultatdelen. Dette var kodegruppen hvor det etter gruppering samlet seg flest koder. Alle fire informanter beskriver at de oppfatter restriksjoner rundt muligheten for kamper som en årsakssammenheng for frafall i organisert fotball. Seippel skriver at de yngste slutter oftere enn de eldste fordi det er for mye konkurranse. Det er også slik at de i

lagidretter oftere enn i individuelle idretter oppgir at de slutter fordi konkurranseelementet vektlegges for sterkt. (Seippel, 2005, s. 53) Videre kan også være slik at mangelen på konkurranse gjør at noen slutter med organisert idrett. (Seippel, 2005, s. 14) En informantene av informantene trente et lag med spillere som var vant til en stor mengde kamper, turneringer og treningsleir. Informanten forteller at de et år hadde rundt 120 kamper. Når COVID-19 inntraff, ble dette redusert til en kort høstsesong. Treningsleir og turnering uteble. Informanten forteller at laget hadde 35 spiller på trening i mars 2020. På trening høsten 2020 stod de til slutt igjen med 9 spillere. Kan mangelen på konkurranse ha vært en årsak? Videre forteller informanten at dette var et lag som hadde vunnet mye. Seippel påpeker at det kombinasjonen lagidrett og høyt konkurransenivå har et særlig høyt frafall. (Seippel, 2005, s. 20) Videre forklarte informanten at spillerne på dette laget i alderen at de gikk siste året på videregående. Seippel skriver at selv om det er mulig å velge ut en grunn som er viktigst, så er det å slutte eller bli mindre aktiv i et idrettslag for de fleste en sammensatt affære, der flere opplevelser i og rundt idretten virker inn. (Seippel, 2005, s. 42) En annen av informantene fortalte om 4 spillere i 26-27årsalderen som på hans lag hadde gitt seg. De hadde fortalt at de utelukkende at de ønsket ikke å trene 4-5 ganger i uken når de ikke fikk spille kamper. De følte ikke at dette var en god prioritering ovenfor familie og jobb. Hva gjorde disse etterpå? Kan dette tilfelle knyttes til negative erfaringer

Kodegruppe (4) omfattet sitater som hadde sammenheng med avstandsregel. Her var det for eksempel en informant som fortalte at laget hadde hatt en gruppe med spillere som kom fra området rundt. Fra nabokommunene. Disse kunne ha en reisevei på opptil 45 min. Videre oppfattet det slik at avstandsregelen påførte spillerne en form for «slitasje.» Spillet ble ikke det samme. Spesielt når spillerne i stor grad gikk i samme klasse og disse da hadde gym sammen. Dette oppfattet han at førte til at de nevnte spillerne som var tilreisende falt i fra, dersom jeg forstår informanten rett. Hva gjorde disse spillerne etterpå? Falt de fra og var det fordi de følte de fikk lite igjen for denne reiseveien? Videre nevner Gould at frafall med rene cost-benefit resonnement hvor man spør seg om dette er noe man ønsker å fortsette med, eller om man ønsker å bruke tiden på andre ting. Som en side ved dette, viser Gould til motiver for å slutte som reflekterer negative erfaringer. Det er ikke gøy osv. (referert i Seippel, 2005, s. 12)

Kodegruppe (5) var knyttet til restriksjoner som begrenset muligheten for aktivitet. En av informantene fortalte om hvordan spillere kunne komme tilbake på trening etter nedstenging og opphold i aktivitet. Det kunne være store forskjeller mellom de som er mest ivrige og som

trente mye på egenhånd, og på de som ikke var fullt så ivrige. Videre var hans oppfatning at tidsperspektivet hadde betydning. Jo lengere et opphold i aktivitet var, desto større mulighet var det for frafall slik han forstod det. Han påpekte også at dersom det var mange «start og stop,» så kunne dette påvirke motivasjonen negativt. Dersom en spiller kommer tilbake mer utrent enn mange andre på laget, vil det kunne påvirke? Hvordan føler spilleren at tilbudet er og håndterer treneren det på en måte som gjør at spilleren oppfatter treneren som god? Vil en eller flere slik «start, stop» situasjoner direkte eller indirekte kunne gi spillere negative erfaringer, slik at dette kan føre til frafall som er motivert av negative erfaringer? Slik jeg forstår det, vil dette kunne være et manglende tilbud og kanskje vil det også kunne påvirke spillerens følelse av mestring dersom spilleren kommer utrent tilbake når tilbudet eventuelt er tilbake. Seippel skriver videre at lagidrettene ser ut til å ha større problemer med å gi et tilbud som er tilpasset medlemmene med årene. Dette kan skyldes at lagidrettene krever mer koordinering og samordning enn individuelle idretter. (Seippel, 2005, s. 53)

Tiltak som mulig kan redusere frafall ved en lignende situasjon i fremtiden:

Problemstillingens punkt 2 var følgende: «*Videre undersøke de nevnte lederne/treneres tanker rundt tiltak, som ved en lignende situasjon i fremtiden mulig kan bidra til å redusere frafallet i organisert fotball*» Resultatdelen for denne delen av problemstillingen førte som nevnt til følgende 6 kodegrupper: *Omstillingsplan (6), Tilrettelegging aktivitet (7), Tilrettelegging konkurranse, (8) klubbamarbeid, (9) flere frivillige (10) og se alle og være forberedt på reaksjoner (11)*

For kodegruppe 6, som omfattet omstillingsplan, så kom alle informanter inn på at det i fremtiden ville vær viktig å lære av dagens situasjon, og å i fremtiden ha en plan for å hurtig kunne omstille seg og tilby trygge rammer for fotballaktivitet. Her var alle informantene klar på at forutsetningene mye sannsynlig ville være ulik i fremtiden, og at dette ville påvirke hva planene ville være. Denne delen var avgrenset til tiltak som trenere og ledere i fotballen selv kan påvirke, samt tiltak som er innenfor rammene for dagens situasjon. Videre er det, etter min mening vanskelig å argumentere mot dette tiltaket. Selv om forutsetningene er annerledes ved en eventuell situasjon i fremtiden, kan det det være nyttig å ha kartlagt dagens situasjon og videre i hvert fall ha et utgangspunkt for en plan som kan benyttes i fremtiden? Med hensyn på undersøkelser for analyse av umiddelbare, langsiktige og kortsiktige virkninger av

restriktive tiltak på ungdom i sportsaktiviteter, er det laget et rammeverk som kan benyttes i arbeide med undersøkelser rundt dette. (Kelly et al., 2020) Teare & Taks oppfordrer også til videre forskning rundt virkningen av COVID-19 på samfunnsidrett. Spesielt rettet mot ungdomsidrett. (Teare & Taks, 2021)

For kodegruppe (7) nevner alle fire informanter at det å tilrettelegge for aktivitet, når det er mulighet for aktivitet, er viktig. En informant belyser også at det for hans klubb har vært viktig å være på tilbudssiden når det gjelder aktivitet. Det å være offensiv, frempå og ha et tilbud til medlemmene. Selv om kanskje ikke alle spillere hopper på tilbudet, så er det i hvert fall et tilbud der. Denne informanten påpekte også at selv om det ikke er mulighet for aktivitet med fotballkvalitet, så kan det være mulighet for å gjennomføre alternativ aktivitet sammen. Dette kan være trening av annen karakter, slik som forebyggende styrkeøvelser eller lignende. Dersom mulighetene er enda mer begrenset, har også en informant trukket frem plattformer som Zoom. Samme informant var også vært innom det med kommunikasjonen mellom «meg og deg.» Viktigheten av at man møtes og holder kontakten. Fotballen er en lagsport, og da er det fint å være sammen. En annen side av denne saken ble trukket frem av en annen informant: Det er i hovedsak fotball som alle vil spille. Øvelser uten kontakt og med avstand blir ofte fort veldig statisk. Om man igjen trekker frem at Goulds modell rundt frafall som en prosess, (referert i Seippel, 2005, s. 12), hvor første steg omhandler hvordan frafall forløper og utvikles, hvordan påvirker dette igjen over tid?

For kodegruppe (8) nevner informantene å tilrettelegge for konkurranse og kamper. En informant nevner at klubben har ansvar for å skape en kamparena. Alle informantene oppfatter en mulig kamperana som viktig for spillerne. For barnelag påpeker en informant at dette oppfattes som mindre viktig, da de i informantens klubb ofte får nok kamp gjennom trening. En informant påpeker at når man blir eldre, og leken går mer over til alvor, så blir dette med kamp viktigere. Kamp kan også være en arena for ungdom, hvor de kan vise seg frem. Mange unge spillere med en drøm om å en dag kunne livnære seg av fotballen, er avhengig av en slik arena. På en annen side, dersom man snur dette rundt, kan det være at for mye konkurranse og for mye alvor også er negativt. Tilbudet kan oppleves som mangelfullt. (Seippel, 2005, s. 14) Det er heller ikke alltid mulig å ha både en bredde- og en konkurranseorientert profil. En annen vektlegging kan også få andre til å slutte. (Seippel, 2005, s. 45)

Kodegruppe (9) omhandler samarbeid mellom klubbene. En felles plattform hvor klubbene kan koordinere og samkjøre aktivitet og diskutere utfordringer seg mellom. Dersom et slikt samarbeid består av både klubber med faste ansatte og klubber som er driftet av frivillige, vil de frivillige da kunne nyte godt av kompetansen og erfaringen av de som har dette som en fast jobb? Videre kan det gjennom diskusjon av utfordringer, kan det lettere kommes frem til fornuftige løsninger på eventuelle utfordringer? Min oppfatning er at dette kanskje kan virke overveldende og omfattende for noen. I tillegg til å avvikle aktivitet, må en trener da delta på møter. En informant påpekte at man får en utfordring for de som er inne i dette som frivillige. Man har i tillegg en jobb, som man i en slik situasjon som samfunnet er i nå, kanskje må følges opp enda tettere enn vanlig.

Kodegruppe (10) omfatter akkurat dette med frivillige. En informant påpeker at dersom man rekrutterer flere frivillige, kan for eksempel arbeidsmengden på frivillige trenere reduseres. Hans erfaring var at i en slik situasjon som samfunnet nå er i, kan det være mange som er mindre sosial og mer hjemme, og det kunne da være en fin mulighet for å endre på dette. Det er mange som ønsker å bidra for barn og unge, påpekte informanten. For å sette terskelen lavt, kunne arbeidsoppgavene være mindre krevende, slik som rengjøring av fotballer. Videre er min egen erfaring også at det ofte er lettere å differensiere, dersom man er flere trenere fordelt på en treningsgruppe. Dersom man ser dette fra en annen side: Seippels rapport rundt frafall påpeker at flere oppgir «dårlig trener» som begrunnelse for at de sluttet i den organiserte idretten. Dette oppgis både som svært viktig og som ganske viktig. (Seippel, 2005, s. 41) Videre, kan dette løses med at nye frivillige har mindre omfattende oppgaver?

Kodegruppe (11) omhandler å se alle ekstra godt, og å være forberedt på reaksjoner som kan være utenom det normale. En informant fortalte: «*Situasjonen i samfunnet er ikke normal, og i slike tider kan det også komme reaksjoner som ikke er normale.*» (Informant 1) Seippel oppgir at de som er med i lagidretter oftere enn de som er med i individuelle idretter «dårlig tilbud/dårlig trener» som grunner til at de sluttet. (Seippel, 2005, s. 51) Slik jeg forstår det, er en god trener en trener som ser alle. Nevnte informant forteller konkret om en spiller på hans lag, som hadde behov for hjelp. Informanten forteller at denne spilleren ble hjulpet videre til det offentlige og de som var i stand til å hjelpe på et annet plan, men informanten påpeker videre viktigheten av å se alle ekstra godt i en situasjon som dette. Dette kan kanskje være spesielt viktig i tider hvor alt er stengt ned, og enkelte kanskje sitter for seg selv? Studenter har blitt nevnt av flere informanter som sårbare grupper. Som ny student kan det ofte være at man må flytte til en helt ny plass uten noen kjente. Jeg trekker videre en parallell til

informantene som har vært inne på alternativ aktivitet. Dette trenger ikke å være treningsøker hvor man møtes, dersom dette ikke er en mulighet. Treningsøker via Zoom var også nevnt. Samme informant uttalte konkret: «*Fotball er en lagidrett. Da er det fint å være sammen. Tenker jeg.*» (Informant 2)

6 Konkluderende bemerkninger

Videre følger avslutning og konkluderende bemerkninger for oppgaven. Dalland skriver at for leseren, så er en god avslutning at trådene samles og at det skapes en sammenheng fra innledning gjennom faglig drøfting til oppgavens oppsummering og konklusjon. (Dalland, 2017, s. 231) Winter påpeker at man i konklusjonen skal fortelle hva man nå vet om problemstillingen. Dette med utgangspunkt i datas gyldighet og pålitelighet, samt si hva man fortsatt mangler kunnskap rundt. (referert i Dalland, 2017, s. 231)

6.1 Konkluderende bemerkninger

Med utgangspunkt i kvalitativ metode har jeg undersøkt hva 4 fotballtrenere og fotballedere i Nord-Norge oppfatter som *noen mulige* årsakssammenhenger for frafall i organisert fotball for akkurat denne perioden hvor pandemien har preget samfunnet. Jeg har også undersøkt hva de nevnte trenerne og lederne tenker rundt hva trenere og fotballedere selv kan gjøre for å mulig begrense frafallet ved en evt. lignende situasjon i fremtiden. Jeg har drøftet problemstillingen med teoretisk utgangspunkt i Seippels rapport om frafall, «Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett» samt flere mindre artikler, som av generell karakter tar opp COVID-19 sin påvirkning, eller mulig påvirkning, på organisert idrett.

Ved hjelp av SDI-analyse av data og utgangspunkt i Seippels arbeid har bidratt til utvikling av konseptet: «*Frafall i organisert idrett omtales av Seippel som en sammensatt affære, der det er flere forhold og opplevelser i og rundt idretten som virker inn.*» (Seippel, 2005, s. 40) COVID-19 direkte og restriksjoner i forbindelse med COVID-19 kan gjøre affæren rundt frafall i organisert idrett ytterligere sammensatt.» Videre for problemstillingens punkt 1 a) og 1b) viser studien tre grunner som de oppfatter kan være mulig bidragende årsaker til frafall i fotball for den aktuelle perioden: Mangel på aktivitetstilbud (1), mangel på konkurransearenaer med mulighet for å spille kamper (2), samt mangel på mulighet for å trene med kontakt (3). Det er meget viktig å påpeke at dette kun er **noen mulige** årsakssammenhenger, som de fire trenerne og lederne oppfatter kan være bidragende til frafall. Dette er ikke noe denne studien har som ambisjon å bekrefte.

Studiens funn for problemstillingens punkt 2 er gitt i seks punkter: *Omstillingsplan* (6), *Tilrettelegging aktivitet* (7), *Tilrettelegging konkurranse*, (8) *klubbsamarbeid*, (9) *flere frivillige* (10) og *se alle og være forberedt på reaksjoner* (11). Her er det viktig å påpeke at

denne empirien bygger på kun fire informanter. Med et større utvalg, ville det kunne være større bredde og variasjon i svarene.

Videre rundt oppgavens svakheter og styrker: SDI-analyse har bidratt til å bygge oppgavens validitet, reliabilitet og generaliserbarhet. Studien har både styrker og svakheter, etter mitt syn. Av svakheter vil jeg fremheve at det kun er fire informanter. Med flere informanter vil det være mer variasjon og bredde i svarene. Dette ser jeg for meg at vil være en fordel for problemstillingens punkt 2. Her kan man da få flere innspill. Et lavt antall informanter kan også sees på som en styrke, da dette har begrenset mengde data for analyse. Dette kan igjen gjøre det lettere å se eventuelle sammenhenger.

6.2 Behov for videre kunnskapsutvikling

Til slutt ønsker jeg å påpeke at det er sterkt behov for videre kunnskapsutvikling på området. Denne studien har kun hatt som mål å avdekke *noen mulige* årsakssammenhenger. Videre kan det trenge kunnskap på dette området. Det vil også være behov for kunnskap rundt langsiktig virkning.

7 Referanseliste

- Barab, S. A. & Plucker, J. (2010). Smart People or Smart Contexts? Cognition, Ability and Talent Development in an Age of Situated Approaches to Knowing and Learning. *Educational Psychologist*, 37(3), 165-182.
https://doi.org/10.1207/S15326985EP3703_3
- Busch, T. (2014). *Akademisk skriving for bachelor- og masterstudenter*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (5. utg.). Oslo: Gyldendal akademiske.
- Drummond, M., Elliott, S., Drummond, C. & Prichard, I. (2020). Youth sport and COVID-19: a potential generation lost. *Emerald Open Research*, 7.
<https://doi.org/10.35241/emeraldopenres.13661.1>
- Elliot, S., Drummond, M. J., Prichard, I., Eime, R., Drummond, C. & Mason, R. (2021). Understanding the impact of COVID-19 on youth sport in Australia and consequences for future participation and retention. *BMC Public Health*, Mar 5;21(1).
<http://Dx.doi.org/10.1186/s12889-021-10505-5>
- Fotballforbund, N. (2020, 11.09.20). Frafall på 8 prosent i barne- og ungdomsfotballen. Hentet fra <https://www.fotball.no/tema/nff-nyheter/2020/frafall-pa-8-prosent-i-barne--og-ungdomsfotballen/>
- Fotballforbund, N. (2021a). *Breddefotballen, en rapport om nytten og gleden*: Norges fotballforbund.
- Fotballforbund, N. (2021b). *Årsrapport 2020* (Årsrapport). Oslo: NFF.
- Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (bd. 3. utgave): Cappelen Damm Akademisk.
- Johannessen, A., Tufte, P. A. & Kristoffersen, L. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (bd. 4. utgave). Oslo: Abstrakt forlag.

- Kelly, A. L., Erickson, K. & Turnnidge, J. (2020). Youth sport in the time of COVID-19: considerations for researchers and practitioners. *MANAGING SPORT AND LEISURE*, 12. <https://doi.org/10.1080/23750472.2020.1788975>
- Keshkar, S., Dickson, G., Ahonen, A., Swart, K., Addesa, F., Epstein, A., . . . Murray, D. (2021). The Effects of Coronavirus Pandemic on the Sports Industry: An Update. *Annals of Applied Sports Science*, 9(1). [Http://dx.doi.org/10.29252/aassjournal.964](http://dx.doi.org/10.29252/aassjournal.964)
- Krogh, T. (2014). *Hermeneutikk: Om å forstå og fortolke* (bd. 2. utgave). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (bd. 3. utg.). Oslo: Gyldendal.
- Langergaard, L. L., Rasmussen, S. B. & Sørensen, A. (2011). *Viden, Videnskap og virkelighed*: Forlaget Samfundslitteratur.
- Malterud, K. (2003). *Kvalitative metoder i medisinsk forskning - en innføring* (bd. 2. utgave). Oslo: Universitetsforlaget.
- Markula, P. & Silk, M. (2011). *Qualitative Research for Physical Culture*. Basingstoke: Palgrave Macmillan UK.
- Morland, J. & Vittersø Kvamme, S. (2021, 29.04.21). Mens norske 20-åringer fortviler, får selv oldboys koronafritak her. Hentet fra <https://www.tv2.no/sport/13970862/>
- Nøkleby, H., Berg, R. C., Muller, A. E. & Ames, H. M. R. (2021). *Konsekvenser av covid-19 på barn og unges liv og helse: en hurtigoversikt*. Oslo: Folkehelseinstituttet.
- Olsvik, Ø., Paulsen, K. & Strandheim, I. (2021). *Rapport om konsekvenser for åpning av ordinær trening i breddefotballen for voksne*: NFF, Norges Fotballforbund.
- Pensgaard, A. M., Oevreboe, T. H. & Ivarsson, A. (2021). Mental health among elite athletes in Norway during a selected period of the COVID-19 pandemic. *BMJ Open Sport & Exercise Medicine*, 7(1). <http://dx.doi.org/10.1136/bmjsem-2020-001025>

- Postholm, M. B. (2005). *Kvalitativ metode. En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasesstudier* (bd. 1. utgave). Oslo: Universitetsforlaget.
- Repstad, P. (1998). *Mellom nærhet og distanse. Kvalitative metoder i samfunnsfag* (bd. 3. utgave). Oslo: Universitetsforlaget.
- Sanderson, J. & Brown, K. (2020). COVID-19 and Youth Sports: Psychological, Developmental, and Economic Impacts. *International Journal of Sport Communication*, 13(3), 313-323. <https://doi.org/10.1123/ijsc.2020-0236>
- Seippel, Ø. (2005). *Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett* (ISF-rapport 2005:3). Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Skarsem Reitlo, L. (2012). *Deltakelse og frafall i ungdomsidretten*. Trondheim: NTNU, Senter for idrettsforskning.
- Teare, G. & Taks, M. (2021). Exploring the Impact of the COVID-19 Pandemic on Youth Sport and Physical Activity Participation Trends. *Sustainability*, 13(4). <https://doi.org/10.3390/su13041744>
- Thoresen, I. (2021, 10.05.21). Fotballen betyr enormt mye for veldig mange Hentet fra <https://www.fotballtreneren.no/nyheter/%E2%80%93-fotballen-betyr-enormt-mye-for-veldig-mange>
- Tjora, A. (2017). *Kvalitativ forskningsmetoder i praksis*. Oslo: Cappelen.

VEDLEGG 1

Intervjuguide for masteroppgaven «Frafall i fotballen gjennom en sesong preget av COVID-19»

Intervjuguide i forbindelse med masteroppgave i idrettsvitenskap - UiT, Norges Arktiske Universitet

Problemstilling masteroppgave:

«Gjennom telefonintervju av fotballedere og trenere i Nord-Norge undersøke følgende:

1. *Forsøke å avdekke noen mulige årsaks- og virkningsforhold til frafall for perioden ved å undersøke de aktuelle lederne/trenernes oppfatning rundt bakgrunnen for frafall.*
 - a. *Oppfattes det at COVID-19 direkte kan være bidragende til frafall?*
 - b. *Oppfattes det at restriksjoner kan være bidragende til frafall?*
2. *Videre undersøke de nevnte lederne/trenernes tanker rundt hvordan en evt. lignende situasjon, med hensyn på frafall, i fremtiden kan håndteres bedre»*

Det er ikke nødvendig at COVID-19 eller restriksjoner anses som bidragende for frafall av de aktuelle lederne/trenere. Et av målene til oppgaven er å avdekke om COVID-19 direkte samt restriksjoner kan oppfattes som bidragende, eller om det er andre grunner som oppfattes som grunnlag. Videre vil punkt 2 i problemstillingen vektlegges.

1. Kort om bakgrunn som leder/trener

- a. Alder over 18 år?
- b. Hvordan vil du kort oppsummert beskrive deg selv som leder/trener? For eks. trenerfilosofi
- c. Hvordan oppfatter du/hva legger du i begrepet frafall i forbindelse med fotball?

2. Beskrivelse av eget lag

a. Kan du fortelle litt om laget ditt?

- i. Barnelag, ungdomslag eller breddelag/voksenlag? Evt. en mix
- ii. Guttelag/herrelag, jentelag/damelag eller evt. en form for mix?
- iii. Totalt antall spillere som var med (Ca.)
 1. Ved slutten av sesongen 2019?
 2. Ved starten 2020, før COVID-19?
 3. Ved starten av 2021 sesongen?

3. Situasjonen rundt fotballen ved COVID-19 og restriksjoner

a. Kan du fortelle litt om frafallet og hvordan laget opplevde situasjonen det siste året?

- i. Hvordan opplevde *laget* COVID-19 og situasjonen rundt dette?
- ii. Hvordan opplevde du som *leder/trener* situasjonen?
- iii. Hadde dere noe frafall? Hva oppfattet du som grunnlaget for frafallet?
 1. Opplevde dere frafall/utfordringer som følge av COVID-19 direkte? Bekymring fra noen kanter?
 - a. For eks. uttrykket noen i spillergruppen(e) frykt for å bli smittet?
 - b. Dersom barne- og ungdomsfotball, bekymring fra foreldre?
 - c. Bekymring fra andre kanter?
 2. Opplevde dere frafall/utfordringer som følge av restriksjoner i forbindelse med pandemien?
 - a. Hvordan opplevde dere som lag at fotballen ble stengt ned i mars?
 - b. Dersom lag i barne- og ungdomsfotballen, hvordan har dere opplevd begrensningene rundt å bare kunne spille kamper mot lag fra egen kommune?
 - c. Har spillerne generelt pratet om eller lurt på ting rundt COVID-19?
 - d. Dersom barne- eller ungdomsfotballag. Etter nedstengingen i mars, hvordan opplevde dere situasjonen når barne- og ungdomsfotballen ble startet opp igjen? Uttrykket laget glede rundt å kunne spille fotball igjen?
 - e. Dersom barne- eller ungdomsfotballag. Har du merket noen bekymringer, både fra laget og i samfunnet generelt, rundt at barne- og ungdomsfotballen startet opp igjen?
 3. Opplevde dere frafall/utfordringer som følge av andre grunner?

4. Tanker rundt hvordan en lignende situasjon kan håndteres bedre i fremtiden

a. Med hensyn på frafall, har du noen tanker om hvordan en evt. lignende situasjon som COVID-19 kan håndteres bedre i fremtiden?

- i. Er det ting dere selv ønsker å håndtere bedre/være bedre forberedt på?
 1. For eks. (mer) alternativ aktivitet som fremmer samholdet?
 2. For eks. alternativ aktivitet (enda) tidligere? Slik at det ikke blir opphold i samholdet
 3. For eks. tanker rundt hvordan opprettholde et differensiert tilbud, med muligheter både for de som vil satse og de som vil ha det moro/bredde
 4. For eks. (enda) bedre informasjonsflyt til spillergruppe? Slik at alle er oppdatert på hva som skjer og hvorfor
 5. For eks. (enda) bedre og tettere dialog med foreldre? For barne- og ungdomslag
- ii. Er det ting i omgivelsene som kunne vært bedre tilrettelagt for dere?

5. Avsluttende spørsmål

- a. Er det noe du har tenkt på under intervjuet, som du nå ønsker å legge til?
- b. Hvordan opplevde du å bli intervjuet?

Det vil bli benyttet lydopptak ved telefonsamtalen, og jeg vil transkribere intervjuene. Både leder/trener og lag vil være fullt anonymisert. Dvs. det vil ikke er mulig å identifisere verken leder/trener eller lag i oppgaven. Deltakelse i studien er frivillig, og du kan i ettertid når som helst trekke ditt samtykke. Alle opplysninger vil da bli slettet. Du trenger heller ikke oppgi noen grunn for å trekke deg. Om du ellers har spørsmål om studien, er det bare å ta kontakt med meg på mobilnummer +47 97701900.

Jeg håper ellers jeg kan kontakte deg igjen, dersom det skulle dukke opp nye spørsmål eller vinklinger som jeg bør utdype i oppgaven. Ellers tusen takk for at du har tatt deg tid slik at jeg har fått intervjuet deg! Det settes stor pris på og bidraget vil være viktig for oppgaven!

Med vennlig hilsen

Tommy Hauge Blomstrand

Masterstudent UiT 2019/2021

Kontakt +47 97701900, tbl011@uit.no

VEDLEGG 2

Vil du delta i forskningsprosjektet

” Frafall i fotballen gjennom en sesong preget av COVID-19”?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i en masteroppgave «*Frafall i fotball gjennom en sesong preget av COVID-19.*» Oppgaven er todelt; Første del ser på treners/fotballeders oppfatning rundt grunnlag for frafall, mens andre del undersøker trenernes/fotballedernes tanker rundt hvordan en eventuell og lignende situasjon, med hensyn på frafall, i fremtiden kan håndteres bedre. Intervju vil bli gjort via mobil og det vil benyttes lydopptak for transkribering i ettertid. Både trener og lag vil være fullt anonymisert. Dvs. det vil ikke være mulig å identifisere verken lag eller leder/trener i oppgaven. Dette er ett obligatoriske informasjonsskriv som gir deg nærmere informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg. Dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket og vurdert av NSD. Samtykkeerklæring finnes på side 4. På forhånd tusen takk! Din deltakelse vil settes stor pris på!

Formål

I forbindelse med masteroppgaven håper jeg å finne 3-5 fotballedere/trenere, som kan bidra ved å bli intervjuet. Intervjuet gjennomføres via mobil. Oppgaven ser nærmere bestemt på om COVID-19 direkte kan oppfattes som en faktor som bidrar til frafall og om restriksjoner kan oppfattes som en faktor som bidrar til frafall. En viktig del av oppgaven er også å undersøke trenernes tanker rundt hvordan en eventuell og lignende situasjon i fremtiden kan håndteres bedre. Studien er en masteroppgave ved studieretningen idrettsvitenskap ved UiT, Norges Arktiske Universitet. I disse tider med COVID-19 har fotballen og restriksjoner rundt den blitt et veldig aktuelt tema, og man frykter at fotballen har lidd store tap i perioden. Min motivasjon for akkurat denne oppgaven er derfor å lære mer om akkurat dette. Oppgaven ferdigstilles vårsemester 2021. Følgende konkrete problemstilling er utarbeidet:

Problemstilling masteroppgave:

«Gjennom telefonintervju av fotballedere og trenere i Nord-Norge undersøke følgende:

- 1. Forsøke å avdekke noen mulige årsaks- og virkningsforhold til frafall for perioden ved å undersøke de aktuelle lederne/trenernes oppfatning rundt bakgrunnen for frafall.
 - a. Oppfattes det at COVID-19 direkte kan være bidragende til frafall?*
 - b. Oppfattes det at restriksjoner kan være bidragende til frafall?**
- 2. Videre undersøke de nevnte lederne/trenernes tanker rundt hvordan en evt. lignende situasjon, med hensyn på frafall, i fremtiden kan håndteres bedre»*

NB, opplysningene vil kun bli brukt i forbindelse med nevnte masteroppgave. Vider vil alle informanter, dvs. ledere/trenere og lag, være helt anonymisert!

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

UiT, Norges Arktiske Universitet og Nord Universitet er ansvarlig for prosjektet med masterstudent Tommy Hauge Blomstrand (UiT) og ekstern veileder Stein Edgar Rodahl (Nord Universitet). Biveileder ved UiT, Norges Arktiske Universitet er Herbert Zoglowek.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Utvalget består kun av ledere/trenere fra fotballen i Nord-Norge. Det er ikke nødvendig at leder/trener oppfatter at COVID-19 eller restriksjoner kan tenkes å ha vært en faktor for frafall. Frafall er ikke uvanlig, og ett av målene til oppgaven er å avdekke nettopp dette; Om COVID-19 direkte eller restriksjoner er faktorer som oppfattes som bidragende til frafall. Videre ansees studiens andre del som den viktigste delen. Hva tenker informantene kan gjøres bedre ved en eventuell og lignende situasjon i fremtiden. Kun personer over 18 år kan inkluderes i utvalget og alle informanter, samt informantenes lag, vil som nevnt anonymiseres.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hele intervjuet vil gjennomføres via mobil. Opptak gjøres slik at intervju kan transkriberes i ettertid. Opptak oppbevares kryptert på minnepenn og slettes umiddelbart etter oppgaven er ferdig vurdert. Spørsmålene vil omhandle hvordan lederen/treneren har opplevd og oppfattet frafall for sesongen, samt spørsmål rundt leders/treners tanker rundt hvordan en eventuell lignende situasjon i fremtiden kan håndteres bedre.

Det er frivillig å delta

Det er absolutt frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du også når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. All informasjon vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. For å trekke deg, ta kontakt med meg på 97701900.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Kun masterstudent og veileder/biveileder vil ha tilgang til opplysninger
- Ditt navn, dine kontaktopplysninger samt opptak av intervju vil lagres kryptert på minnepenn og adskilt fra alt annet. Opptak vil gjøres via mobil, men data vil overføres til minnepenn umiddelbart etterpå og naturligvis ikke lagres videre på mobil-. Ved vurdert oppgave vil minnepennen formateres.
- Ved innlevering og offentliggjøring av oppgave vil alle informanter/deltakere i studien være anonymisert, og informasjon som vurderes slik at dette kan bidra til identifisering vil ikke publiseres.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes, noe som etter planen er ved slutten av vårsemesteret 2021, ca. mai/juni. Ved innlevering av oppgave vil informanter, dvs. ledere/trenere og lag, være helt anonymisert og etter oppgave er ferdig vurdert vil opptak slettes. Opptak vil altså ikke oppbevares etter masteroppgave/prosjekt er ferdig vurdert.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra UiT/Nord Universitet har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, bare ta kontakt med:

- Masterstudent UiT, Tommy Hauge Blomstrand – tbl011@uit.no, 97701900
- Veileder/Dosent Nord Universitet, Stein Edgar Rodahl – stein.e.rodahl@nord.no, 75517933

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Tommy Hauge Blomstrand
(Masterstudent)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «*Frafall i barne- og ungdomsfotballen i en sesong hvor samfunnet er preget av COVID-19 og lockdown,*» og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- Å delta i telefonintervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

NSD NORSK SENTER FOR FORSKNINGSDATA

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Frafall i barne- og ungdomsfotballen ved COVID-19

Referansenummer

176601

Registrert

24.09.2020 av Tommy Hauge Blomstrand - tbl011@post.uit.no

Behandlingsansvarlig institusjon

UiT Norges Arktiske Universitet / Det helsevitenskapelige fakultet / Idrettshøgskolen

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Herbert Gottfried Zoglowek, herbert.zoglowek@uit.no, tlf: 78450255

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Tommy Hauge Blomstrand, tbl011@uit.no, tlf: 97701900

Prosjektperiode

22.09.2020 - 20.06.2021

Status

30.10.2020 - Vurdert

Vurdering (1)

30.10.2020 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg den 30.10.2020 samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Behandlingen kan starte.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å

lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: https://nsd.no/personvernombud/meld_prosjekt/meld_endringer.html

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 20.06.2021.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: åpenhet (art. 12), informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Tore Andre Kjetland Fjeldsbø
Tlf. Personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)